EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 124, 1 Temmuz '95

Kamu çalışanlarının yeni eylem dalgası

Bir kez daha önderlik sorunu

Kamu çalışanları yoğun ve yaygın bir eylemlilik süreci daha yaşadılar. 17-18 Haziran'da yüzbini aşkın kamu çalışanı Ankara'nın Kızılay meydanını iki gün boyunca işgal ettiler. 20-21 Haziran günleri ise Türkiye'nin dört bir yanında iş bırakma eylemleri gerçekleştirildi. Geniş katılımlı bu eylem, çeşitli kentlerde protesto yürüyüşleri ve oturma eylemleriyle birleştirildi.

Çalışan kitlelerin temel bir demokratik hak uğruna ve doğrudan hükümeti ve parlamentoyu hedef alarak gerçekleştirdikleri bu çapta bir eylemin taşıdığı özel politik önem herhangi bir açıklama gerektirmeyecek denli açıktır. Bu eylem, '94 yılı sonbaharında kendini göstermeye başlayan yeni kitle hareketliliğinin önemli bir yeni halkasıdır. Reformist önderliğin teslimiyetçi çizgisi, bunun coşkuyla ve kararlılıkla Ankara'ya akan kamu çalışanları kitlesinde yarattığı hayal kırıklığı, bu hayal kırıklığının muhtemel olumsuz sonuçları -tüm bunlar, bugünün Türkiye'sinde kitle katılımı bakımından görkemli bir eylemin politik önemini gözden kaçırmaya yol açmamalıdır. Eylem, yalnızca kamu çalışanlarının beş yıldır sürdürmekte olduğu grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı mücadelesi bakımından değil, fakat aynı zamanda, Türkiye'nin bugünkü politik ortamında ne ifade ettiği açısından da değerlendirilebilinmelidir.

Yüzbini aşkın kamu çalışanının hak verilmez alınır bilinciyle ve açık bir mücadele kararlılığıyla Ankara'ya akmaları başlı başına bir olaydır. Bunun parlamentoda Anayasa görüşmelerinin gündemde olduğu ve memur sendikaları sorununun oylanacağı bir zamana denk gelmesi, ayrıca anlamlıdır.

Fakat tersinden, sermayeye hizmette ve uşaklıkta kusur etmeyen parlamento da küstah bir "kararlılık" göstermiş, kamu çalışanlarının grevli-toplusözleşmeli sendika hakkını kaba bir biçimde reddetmiştir. Bu da kuşkusuz siyasal açıdan son derece önemli bir olaydır. Bir avuç asalak kapitalistin çıkarlarını ilgilendiren yasalar sözkonusu olduğunda "milli mutabakat" halinde gereğini yerine getirmekte kusur etmeyen bu uşak ve satılık insanlar topluluğu, 2 milyon çalışanın istemini, üstelik Kızılay gösterisine rağmen reddetme yoluna gidebilmiştir. Hiçbir çaba, hükümeti, düzen partilerini ve sermayenin emireri bu gerici parlamentoyu, sıradan kamu çalışanının gözünde bundan daha açık, dolaysız ve vurucu bir biçimde teşhir edemezdi. Buradaki "siyasal eğitim" öğesi hiçbir biçimde küçümsenemez. Ayrıca kuşku yok ki, parlamentonun davranışı yalnızca kamu çalışanları için değil, öteki çalışan kesimler açısından da aydınlatıcı olmuştur.

Eylemi mümkün mertebe görmezden gelen medya, işin tam da bu yanına hassasiyet göstermiş, olayın sorumluluğunu mümkün mertebe DYP ile, hatta Coşkun Kırca ile sınırlamaya, böylece bilinçleri bulandırmaya çalışmıştır.

Düzeninin tüm kuvvetlerinin bu çaptaki bir eylem karşısında gösterdikleri rahatlık ve aldırmazlık tutumu ilk bakışta şaşırtıcıdır. Kuşkusuz ki "suskunluk fesadı" içinde boğmak da bir taktiktir. Hükümet edenler; memurlar alışkındır, her seferinde gelir, yürür, bağırır-çağırır, sonunda yorulur, çaresiz döner giderler ve bir altı ay boyunca da bir daha sesleri çıkmaz, diye düşünüyor olmalılar. Ne var ki,

bu küstah düşünüşün gerisinde, asıl olarak, kamu çalışanları sendikalarının tepesine çöreklenmiş yeni bürokratlar ekibinin kimliği ve çizgisi hakkında oluşmuş açık bir kanaat, bunun verdiği bir rahatlık vardır.

Son eylem bir kez daha göstermiştir ki, kamu çalışanları hareketinin bugünkü en önemli sorunu, devrimci önderlik sorunudur, böyle bir önderlikten yoksunluk sorunudur.

* * *

Tabandaki mücadele isteğine ve özellikle büyük kentlerde şube yönetimlerine kadar yansıyan devrimci etkinliğe rağmen, kamu çalışanları sendikalarının yönetimine solcu, hatta "sosyalist" olmak iddiasındaki reformistler hakimdir. Solun yeni reformist-liberal kanadının uzantıları olan bu yeni bürokratlar, bugün hareketin önünde gerçek bir engele dönüşmüşlerdir. Onların amacı asla, kamu çalışanları hareketini devrimci bir çizgide geliştirmek değildir. Onların hedefi bu hareketin işçi sınıfı hareketi ve Kürt halk hareketiyle devrimci bir çizgide buluşmasını kolaylaştırmak hiç değildir. Tam tersine onlar, hareketi sendikal haklar çerçevesinde kazasız-belasız mutlu bir sona ulaştırmak ve sonra da burayı düzen içi bir etkinlik alanı olarak kullanmak hesabındadırlar.

Onlar yalnızca amaçlarında değil, fakat mücadele yöntemlerinde de saf reformistlerdir. Meşruiyeti koruma ve iyiniyet adına hareketi en geri ve uysal biçimler içinde tutmaya çalışmaktadırlar. Kamu çalışanlarının bugüne kadarki tüm militan çıkışları onlara rağmen ve onları aşarak gerçekleşmiştir. Onlar ise, her vesileden yararlanarak, "barışçıl", hükümetle diyalog yanlısı ve uysal bir kimlik sergilemeye özen göstermişlerdir.

Şüphe yok ki, sermaye iktidarı onların bu konumunu yeterli açıklıkta görmekte ve zaman zaman medya üzerinden bunu selamlamaktadır. Bu bürokratlar, devlet katliamına uğrayan Gazi emekçilerine "iç barış" ve "sorumluluk" gerekçesiyle ihanet ederek 18 Mart eylemini iptal ettiklerinde, medyadan övgü yağmuruna tutulmuşlardı. Son eylemlerdeki devrimci politika yasakçılığı ve eylemi geri bir noktada tutmadaki kararlılıklarından dolayı ise, "Bravo!" manşetleriyle onurlandırıldılar.

Bu bürokratlar taban kitlesinden kopukturlar; tabandaki mücadele enerjisi ve hak almak kararlılığından uzaktırlar. Her Ankara eyleminde alanları dolduran kitlenin sayısı bile onlar için hep şaşırtıcı olur ve adeta altında ezildikleri bir ağırlığa dönüşür.

Son eylemde yaşanan bir kez daha bu olmuştur. Onlar başlangıçta son derece coşkulu olan yüzbinlik bir kitleyi iki gün boyunca oyaladılar. Bu çapta bir eylemin bu denli karşılıksız kalmasının yaracağı sonuçlara aldırmaksızm eylemi düşünülebilecek en kötü bir biçimde bitirdiler.

* * *

Bununla birlikte, bu bürokratların tüm bu davranış çizgisine rağmen yerlerini korumalarının ve aynı şeyleri yeniden yeniden tekrarlamalarının gerisinde, kamu çalışanları hareketinin kendi zaafları yatmaktadır. Bugün kamu çalışanları hareketinin, örneğin işçi hareketine göre çok daha fazla politize olduğu bir gerçek olsa bile, bu politizasyonun sınırları son derece dardır.

Bu hareketin bugünkü gücü, grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı gibi temel bir demokratik hak etrafında çok geniş bir kitlenin kolaylıkla birleştirilmiş olmasında yatmaktadır. Faka bu, aynı zamanda bu gücün sınırlarını da vermektedir. Saflarından kirli savaşa ve devlet terörüne karşı bazı sesler yükseliyor olsa bile, kamu çalışanları hareketi toplumun gündemindeki temel politik sorunlara karşı aktif bir ilgiden henüz uzaktır. Son eylemlerdeki politika yasakçılığının kolay uygulama gücü bulmasının gerisinde de bu gerilik ve duyarsızlık yatmaktadır.

İşin şaşırtıcı yanı, tabana yakın bulunan şubelerin yönetiminde yeralan çeşitli devrimci grupların da bu geriliğe önemli ölçüde seyirci kalmaları, harekete rengini veren sendikalist çizgiyi aşamamalarıdır.

İşte bu geri zemindir ki, hem reformist bürokratların yerlerini korumalarını kolaylaştırmakta; ve hem de, bu dar zemini kıramayan hareketin, bu sınırlar içindeki taleplerini elde etmesini bile tam da bu aynı nedenle zora sokmaktadır.

EKİM

Kamu çalışanları hareketinde yeni eylem süreci

Kamu çalışanları hareketi yeni bir eylemlilik süreci yaşıyor. Son 1,5-2 yılını, kökünü reformizmden alan bürokratik ve sendikal eğilimlerin körüklediği zaaf ve sorunlarla boğuşarak geçiren kamu çalışanları, bu handikapı aşma çabasında.

İşçi sınıfı hareketinin genel bir zaafı olan politik önderlikten yoksunluk kendiliğinden mücadele sınırlarına takılıp kalan kamu çalışanları için de geçerli. Bu nedenle de, yeni açılımlar yapma çabaları, zaten soruna kaynaklık etmiş olan reformizmin politik ve sendikal önderliği altında sürdürülüyor. Haliyle sorunlar, farklı biçimler altında yeniden üretiliyor ve buna bağlı olarak bazılarının kafası iyice karışıyor. Komünistler ise daha önceki değerlendirmelerinin süreç tarafından gittikçe daha net doğrulandığını görüyorlar. 15-18 Haziran tarihleri arasında Ankara'da yaşanan eylemlilikler, elde edilen sonuç ve sonrasında yapılan değerlendirmeler, bu gerçeği tam anlamıyla açığa çıkartmış bulunuyor.

Reformizmin ipleri kaybetme korkusu

Kamu çalışanları hareketi, başlangıçta sermaye düzeninin inkara dayalı politikasıyla karşılaştı. "Memurun sendikası mı olurmuş" diyordu devlet. Pratik karşı koyuş buna uygun gerçekleşti. Sendika kapatmalar, sürgünler, meydan dayakları... Tüm bunlara karşı inatçı ve kararlı bir mücadele sergileyen kamu çalışanları fiilen kurdukları sendikaları meşrulaştırmayı başardılar. Bu dönemde de sendikalar içerisinde bir dizi liberal demokrat akım vardı.

Sermaye devletinin kamu çalışanları hareketine karşı en küçük bir hoşgörüsünün olmadığı o dönem koşullarında reformistlik, uzlaşmacılık, yasalcılık gibi eğilimler neredeyse hiç prim yapmadı. Saflarda uzlaşmacılığın ve reformizmin yeşermesi için; "gelin konuşalım da şu işi halledelim" diyen muhataplar gerekiyordu! Reformizmin "gizli gizli" beklediği muhatabı, SHP-DYP koalisyon hükümetiyle geldi. Seçimden önce meydanlarda ve seçim sonrasında hükümet protokolünde; "kamu çalışanlarının sendikal haklarına ilişkin yasal düzenlemelerin yapılacağı" kaydediliyordu.

'93 Temmuz'una kadar, hükümetin tavrını netleştirmesini bekleyen kamu çalışanlarının mücadele ivmesi gözle görülür derecede düşmüştü. Başbakan yardımcısı İnönü'nün gündeme getirdiği "memur sendikası", sermayenin bu konudaki niyetlerini hiçbir şekilde inceltme gereği duymadan ortaya koyduğu için geniş tepki yarattı. Ortaya bir dizi eylemlilik çıktı. Gittikçe daha geniş kitleleri kucaklayan bu eylemler, sendikalı-sendikasız onbinlerce kamu çalışanının katılımıyla doruk noktasını yakaladı. 15 Temmuz'da Kızılay'da kitleler devletin kolluk güçleriyle çatıştı. Yükselen radikalizm, sendika yasanının sesini soluğunu kesti. İlk kez, '93 Temmuz eylemliliklerinde açık bir teslimiyet gösteren sendika bürokratizmi, kendini aşan mücadelenin önünü kesen bir engele dönüştü.

O günden bugüne sermaye düzeni kamu emekçilerinin gözünde çok daha açık bir şekilde teşhir oldu. Kitleler kendiliğinden mücadelenin sınırlarına tam anlamıyla yanaştılar. Fakat devrimci bir siyasal önderliğin yokluğu koşullarında gene de bürokratizme mahkum oldular. Yeni sendika bürokratları, gittikçe daha fazla eleştiri konusu olmasına ve mücadeleyi tıkayıcı nitelikleri kısmen teşhir olmasına rağmen, ileriye doğru bir açılım da yaşanamadı. "Kilitlenme" ve konfederasyonlaşma tartışmaları hep KÇSP'nin dayattığı doğrultuda yürütüldü.

'95 yılına kadar kamu çalışanları hareketine rengini veren iki olgu; politik önderlikten yoksunluk ve reformist bürokrasinin kırılamayan hegemonyası oldu. Yaşanan kısır tartışmalar, bir çok kamu çalışanının mücadeleye daha edilgen bir tutum almaya itti. Hareketin işçi sınıfıyla bir dönem kurulmaya çalışılan bağları eridi. Kitleselleşme durdu. Yönetim kademelerindeki görevler için grupçuluk ve entrikacılık gelişti. Sendika merkez ve şube yönetimleri işyerlerinden koptu. "Mücadele" sendika binalarına taşındı. İşyerleri "aidat ve "eylem için adam toplama" alanlarına dönüştü. Sermayenin saldırılarına karşı etkin bir

sınıf tavrı göstermek yerine "uzlaşma ve "ikna etme" gibi yolları tercih eden bir pratik sergileyen yeni bürokratların kitlelerle bağı önemli ölçüde zayıfladı. Tepeden gelen eylem kararları ciddiye alınmamaya başladı.

Eylem öncesi

Kitlelerle arasındaki mesafe gittikçe daha fazla açılan sendika bürokrasisi, bunun nedenini bir dönem üst örgütlülüğün yetersiz kalmasıyla açıklamış ve başka kaygılarla başlatılan konfederasyonlaşma tartışmalarını tıkanıklığın aşılmasının gereği olarak sunmuştu. Bu tartışmaların sonucunda KÇSP gitti KÇSKK geldi. Kitleler nezdinde bu değişikliğin hiçbir anlamı olmadı.

Kitlelerden kopuşun telaşı, '95 yılında sermaye devletinin yeni bir ehlileştirme saldırısıyla çakıştı. Kamu çalışanları hareketindeki tıkanıklığı fırsat bilen devlet, yıllardır çekmecelerden çıkmayan Sendika Yasa Tasarısını Meclis Anayasa Komisyonunda kabul etti ve genel kurula sevketti. Aynı zamanda, KÇSKK'nın genel politikasına aykırı olarak etkili eylemler geliştiren Tüm Haber-Sen Yargıtay kararıyla kapatıldı. Bunlar ve ülke genelindeki bir dizi politik gelişme, kamu çalışanları kitlesinde yoğun bir eylem motivasyonu yarattı. Sözkonusu yasaya cepheden karşı çıkılmadığı takdirde olabilecek gelişmeleri kendi açılarından değerlendiren KÇSKK yeni bir eylem takvimi açıkladı. KÇSKK'nın aldığı eylem kararını ilk günlerde oldukça yadırgayan ve güvensizlikle yaklaşan kamu çalışanları sonraki günlerde eylemleri sahiplendi ve hazırlıklar yoğunlaştı.

15-16 Haziran oturma eylemi

Kamu çalışanlarının Meclis Genel kurulu'na sevkedilen yasayı geri çektirmek için planladığı eylem takvimi, 15 Haziran'da uygulamaya konuldu. İlk olarak, KÇSKK bünyesindeki sendikaların genel başkanları, Ankara Güvenpark'ta iki günlük oturma eylemine başladılar. Hava oldukça "barışçıl"dı. Yalnızca iki minibüs resmi polis onları uzaktan izledi. Buna karşılık KÇSKK da üzerine düşeni yaptı. "birliği bozan" sloganlar susturuldu, alanın "düzeni" sağlandı.

Akşam saatlerinde Ankaralı kamu çalışanlarından ve demokratik kitle ör-gütlerinden ziyaretler yoğunlaştı. Kitlenin artmasıyla alana devrimci bir coşku hakim oldu. Türküler ve halaylar geceyi renklendirdi. İkinci günün akşamı hükümet yetkilileriyle görüşmeden dönen başkanlar grubunun açıklamaları sırasında tartışma çıktı. Sözcünün görüşme hakkında söylediklerine, görüşmeyi izleyen birisi itiraz etti. Tartışmalardan, başkanların kitleyi doğru bilgilendirmedikleri ortaya çıktı.

17-18 Haziran: Kızılay'da yüzbin kamu çalışanı

17 Haziran sabahı, ülkenin her yanından ve Kürdistan'dan gelen kamu çalışanları Hipodrom'da yürüyüş düzenine girdi. Disiplinli ve uzun bir kortej oluşturan kamu çalışanları sloganlar atarak Kızılay'a yürüdüler. Çeşitli dergiler ile kuruluşlar da pankartlarıyla alanda yerlerini aldılar. Tertip komitesi kamu sendikalarına ait olanların dışındaki pankartların indirilmesini istedi. Dergi çevreleri karşı çıkıp pankartlarını indirmediler. Genel-İş ise alanı terketti.

15-18 Haziran eylemi bir çok yönüyle önceden düşünülmüş ve planlanmıştı. Ancak 18 Haziran'dan sonra eylem takviminde yeralan "süresiz iş bırakma" tümüyle belirsiz bırakılmıştı.

İş bırakma eyleminin başarılamayacak gibi görülmesi, ancak alanın coşkulu bir kitle tarafından zapdedilmesi gerçeğiyle birleşince, Cumartesi akşamı sendikalarda yoğun bir tartışma başladı.Bir çok insan; bu kadar insan toplanmışken sonuç alana kadar Kızılay'ı terketmeyelim diyordu. Devrimci gruplar "Cumatesi, Pazar, Pazartesi devam!" biçiminde tavır belirledi. Şubelerin bir çoğu da bu yönde karar aldı. Pazar günü boyunca kürsüye çıkan sendika başkanları da durmadan, "hakkımızı almadan bir yere gitmiyoruz" türünden ajitatif konuşmalar yapınca, kitlede bu yönde bir eğilim gelişti.

Pazar günü saat 16.00'ya kadar bu tartışma devam etti. H. Çetin ile gayri resmi bir görüşme yapıldı, başbakandan randevu istendi. Bütün gün boyunca organizasyonu yetkinleştirmek yerine yüksek perdeden "demokrasi" ajitasyonu çeken sendikacılar, saat 18.00'e doğru bir açıklama yaptılar. "Oturma eylemi bitmiştir, işyerlerimize dönüp salı günü iş bırakacağız."

Bu açıklama ortalığı karıştırdı. Kalma yönünde tavır belirleyenler, başkanların bu açıklaması karşısında öfkelendiler. "Kahrolsun sendika ağaları!" sloganları başkanların yüzüne patladı. Yağan metal paralara ve pet şişelerine kayıtsız kaldılar ve mikrofonun başını terkettiler.

Zafer KURANEL

Bir kez daha uzlaşmacı-reformist önderlik!

Bir kez daha ihanet!

Türkiye'nin ve Kürdistan'ın bir çok kentinden Ankara'ya gelen emekçiler, iki gün boyunca sermayenin başkentini, Kızılay meydanını işgal ettiler. Pankartları, sloganları ve öfkeleriyle alana hakim oldular. Ne yazık ki, Ankara'ya gelişlerini engellemek isteyen polis barikatlarını aşan kamu emekçileri, sendika bürokratlarının ihanet barikatını parçalayamadılar.

Polis İzmir çıkışında otobüsleri üç saat durdurdu, eyleme katılımı engellemeye çalıştı. Ancak emekçilerin halaylı, sloganlı protestosu karşısında geri çekilmek zorunda kaldı. Başta Tunceli ve Diyarbakır olmak üzere Ankara'ya gelmek üzere yola çıkan emekçi otobüsleri yollarda durduruldu, tehditle engellenmeye çalışıldı.

Reformist bürokratların ihaneti önceden belliydi. Hafta içinde bir türlü netleşmeyen eylem programı, katılımın düşük olacağı yönünde kendilerine ait olan paranoid korkuları, süresiz genel grev için işyerlerinde hiçbir ciddi çalışma yapılmaması, Ankara'da nasıl bir tavır sergileneceği konusunda "bakacağız" ya da "kitlenin talebi belirleyecek" şeklindeki korkak yaklaşımları... Bunlar hep ihanetin habercisiydi. Bunu önceden gören biz komünistler, İzmir'de hem sendikalar içinde/ düzeyinde, hem de işyerlerinde "yeni bir içi boş süresiz eylem (genel grev)" önererek, sendikacı bürokratların Türk-İş'in 20 Aralık'ta yaptığını yapmaya soyunduklarını; buna rağmen genel grev gibi bir eylemin örgütlenmesi için çalışma yapılması gerektiğini, bunun yolunun öncelikle işyerlerinde komiteler kurmaktan geçtiğini anlatan bir bildiri dağıttık ve sözlü propaganda yaptık.

Uzlaşmacı, icazetçi politikaların hiçbir sonuç getirmediğini dört yıllık eylem pratiklerinden öğrenen kamu emekçileri de ihaneti görüyorlardı. Alanı işgal eden 100 bin emekçi, iki gün boyunca, halayları, sloganları ve coşkularıyla, genel grev öncesini coşkuyla karşıladılar. Reformist bürokratların hükümetle görüşmesinden sonuç çıkmaması durumunda (ki onlar dışında kimse böyle bir şey beklemiyordu) genel bir eylemliliğe hazır olduklarını gösterdiler.

Bu tavırlarını, ikinci gün daha görüşmeler sürerken, "Cumartesi-Pazar-Pazartesi buradayız!", "Ölmek var, dönmek yok!" sloganlarıyla ifade ettiler. Bir gün öncesinde yaptığımız bire bir konuşmalarda da aynı ruh halini gözleyebiliyorduk. Bunun üzerine ikinci gün, propaganda çalışmalarına hız verdik. Ankara'daki yoldaşlarla görüşüp önerilerimizi açıkladık. Onlar zaten bildirileri, afişleri ve kuşlarıyla alanı donatarak başlamışlardı çalışmaya. Eğer bir genel grev örgütlemek gerekiyorsa, bunun yolunun pazar gecesi ve pazartesi günü alanda kalmaktan, fiili bir işgal ve direnişe hazırlanmaktan geçtiğine karar verdik. Bu kararımızı alandaki emekçilere taşımaya başladık. Bu eylemde reformist bürokratların bizi götürmek istediği yere işaret ettik. Uzlaşmacılığı, reformizmi teşhir ettik. Bu eylemin her iki durumda da (direnerek kalmak ya da geri çekilmek) mücadelenin bir dönüm noktası olacağını anlatmaya çalıştık. Tüm Haber-Sen'li emekçilerin mücadelesinin boğulmaya çalışıldığı tarza izin vermemek, bunun için gereken bedelleri ödemeyi göze almak gerektiğini tartıştık.

Henüz görüşmeler sürerken, emekçi kitleler yavaş yavaş dinlendikleri yerlerden alana dolmaya başladılar. Görüşmeler bittiğinde ise alan dolmuş, pankartlar tekrar açılmıştı. Ancak reformist bürokratlar bir türlü kararı açıklayamıyorlardı. Papazları aracılığıyla, yükselen öfke ve coşkuyu dizginlemek için bol keseden hükümete-düzene çatıyorlar, radikal sloganları susturmaya çalışıyorlar, tabanda yapılan çalışmalara karşı ise "oyuna gelmeyelim, sizin kararınızdan başka bir karara uymayacağız" nutukları atıyorlardı. Emekçiler ise tersinden, ortada bir "satış", bir "ihanet"

olduğundan sözediyorlardı. "Hakkımızı almadan dönmek yok" diyen reformist yöneticiler, belli ki Hikmet Çetin'den zılgıtı yemişler ve ihaneti nasıl açıklayacaklarını tartışıyorlardı. (Görüşmelerde, bu bürokratlara "geri dönmezseniz siciliniz bozulur" tehditi savrulduğunu öğreniyoruz.)

Ancak bu kez inisiyatif kitlelerin ellerindeydi. Sendikacı bürokratlar kitlenin öfkesini ve kararlılığını kurnazca boşa çıkarmak için pankartların arkasına geçilmesini emrediyor, ancak kitle bulunduğu yerden sloganlar atarak karşılık veriyordu. Emekçiler konuşmanın yapıldığı araç önünde yoğunlaşıyorlar, "geri çekilin" uyarılarını dinlemiyorlardı. Bu kez yatıştırmak için "ateşli" bir nutuk çekiliyordu! Oysa emekçi kitleler bir an önce kararın açıklanmasını bekliyorlar, oturtulmaya çalışıldıklarında ayağa kalkıyorlar, "susun" denildiğinde haykırıyorlardı...

Beyaz önlükleri içinde 31 sendika başkanı kürsüye çıktığında, coşku dorukta idi. Onlar papazların başaramadığını kendileri yapmaya çalıştılar. Hükümeti suçladılar, sözde tehditler savundular vb... Nihayet, kitlenin de bastırmasıyla, sıra ne yapılacağı konusuna geldiğinde, tedirginlikleri davranışlarını ister istemez yansıyordu. "Geri döneceğiz ve süresiz iş bırakmayı işyerlerimizde örgütleyeceğiz" sözleri ağızlarından çıktığında, yoğun ıslık, slogan ve yuh sesleri ortalığı çınlatıyordu. Bu onların son sözü oldu. Emekçiler o denli öfkeliydiler ki, pet şişeleri, pankart sopaları, ne buldularsa bu hainlerin suratlarına fırlattılar. Reformist bürokratlar emekçilerin tepkisi karşısında susmak zorunda kalmışlardı. İhanetleri dillerini kilitlemiş, tek bir söz söyleyecek cesaretleri ve yüzleri kalmamıştı. Bu arada iki yoldaşımız hainlerin suratına satılmışlıklarını ve ihanetlerini haykırdığı için fiili saldırıya uğradı. Hakettikleri karşılığı almakta gecikmedikleri gibi diğer emekçilerin saldırısından korunmak için kaçmak zorunda kaldılar.

Bunun üzerine komite örgütlemek amacıyla alana dağıldık. Bem-Sen, Sağlık Sen, SİP vb. ulaşabildiklerimize kararımızı açıkladık. Komiteler oluşturulması için temsilciler seçilmesini, bu yönde propaganda yürütülmesini önerdik. Olumlu karşılandı. Ne var ki sayıca az olmamız, alandaki diğer yoldaşlarımızı bulamamamız, hareketlilik ve kalabalıktan dolayı alanın diğer yerlerine ulaşmakta güçlük çekmemiz nedeniyle hızla zaman kaybediyorduk.

Bu arada hainler konuşma yaptıkları araçtan inmişler, dikkatler üzerlerinden çekmek üzere yandaki binaya çıkan bir emekçiye çevrilmişti. Eylem fiili olarak burada dağılmaya başladı. Hain sendikacılar bazı sendikalı emekçileri arabalara doğru yürütmeye başlamışlardı. Alan bir süre sonra yarı yarıya boşaldı.

Bu alanlar bir kez daha ihaneti gördü... Emekçi kamu çalışanları bir kez daha ihaneti yaşadı... Kamu çalışanlarının mücadelesi açısından bu son derece önemli fırsat reformizmin ellerinde boğuldu. Kalanlar öfkeliydiler. Gidenler ağırdan gidiyorlar ve sloganlarıyla haykırıyorlardı kinlerini. Bu arada beyaz önlüğünü üstünden atıp alana günah çıkarmaya gelen bazı sendika başkanlarının yüzüne emekçiler, "bizi sattınız", "siz şerefsizsiniz", "siz hainsiniz" diye haykırıyorlardı. Yüzlerini saklayarak kaçıyorlardı hainler.

Emekçilerin öfkeli ve ihanete uğramış yüzleri çok şeyi anlatıyordu. Birincisi, kitlelerdeki militan mücadele ruhunu açığa çıkarmak, yine kitlelerin mücadele deneyimine ve kararlılığına inanmak gerekiyordu. İkincisi, mücadelenin, kitle eylemliliklerinin içinde pişmiş öncüler yaratılmadıkça/kazanılmadıkça düzenin ve bu hainlerin saldırılarının püskürtülmesi son derece güçtü. Ve en önemlisi, bir ihtilalci sınıf partisinin kurulmasının ne denli acil hale gelmiş olduğu idi...

Doğru perspektiflerin yolgöstericiliğinde ayağa kalkan kararlı ve örgütlü bir işçi-emekçi hareketi karşısında, değil üç-beş hain bürokrat, bu düzenin hiçbir gücü duramayacaktır. Komünistlerin önümüzdeki süreçteki görev ve sorumlulukları son derece açık ve nettir. Her şey bunun gereklerinin ne ölçüde yerine getirileceğine bağlı olacaktır.

K. ERHAN

Teslimiyete karşı devrimci inisiyatif

Kamu çalışanlarının 17-18 Haziran tarihli oturma eylemine kendi birimimizden bir otobüs dolusu kitle ile katıldık. Alsancak tren garının önünden yeni garaja kadar yürüdü ve bir basın açıklaması yapıldı. Bu arada dikkate değer olan kamu çalışanlarının 3 saatlik Bornova direnişidir. Polisin kimlik kaydı yaptırılması kaydıyla yola çıkılabileceğini söylemesine kitle şiddetli bir tepki gösterdi ve bu reddedildi. Sonuçta kazanan biz olmuştuk.

Ankara'da görülmeye değer bir kitle vardı. Kızılay meydanı hınca hınç doluydu. Atılan sloganlar Ankara sokaklarını inletiyordu. Direnmeye, kazanmaya kararlı bir kitle vardı.

KÇSKK yönetiminin gerici tutumu pankart indirme istemiyle başladı. Genel Merkez pankartları haricinde pankart kalmayacaktı. Bu karan protesto ettik ve pankartların indirilmesini engelledik. Buna rağmen inen pankartlar oldu.

Ankara tarihi günlerinden birini yaşıyordu. Ancak sermaye devleti çok şanslıydı. Böylesi coşkulu bir kitle eyleminin önderliği reformist liberal bürokratların elindeydi. Devrimcilerin ciddi bir çalışmasının olmaması onun ikinci şansıydı. Devrimci örgütlerin Ankara örgütleri herhalde böylesine bir kitle beklemedikleri için ciddi bir hazırlık yapmamışlardı! EKİM afiş ve kuşlamalar yaptı ve pazar günü bildiri dağıttı. MLKP-K ise sadece kuşlama yaptı. Ayrıca Kızıl Bayrak kuşlama ve bildiri, Proleter Devrimci Memurlar imzalı bir bildiri ve bir ortayolcu grubun bildiri faaliyeti vardı. EKİM de alanda ciddi bir müdahalede bulunamadı. Çeşitli sendikaların imzalarıyla „Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!" ve „Kahrolsun Sermaye İktidarı!" pankartları açılabilirdi. Gruplar hazırlanarak sloganlar yaygınlaştırılabilirdi, vb...

17 Haziran günü arkadaşlarımızla yaptığımız kitle yoklamasında şu tespitleri yaptık: Kitle Ankara'da sendikal taleplerini anayasal güvence altına almak konusunda ısrarlı ve kararlı; 19 Haziran günü hizmet üretiminden gelen gücün koşulları yok; 17-18 Haziran günlerinde yapılan oturma eylemi Ankara'yı sarsıcı değişik radikal eylemlere dönüştürülmeli; Sendika şube yöneticileri kitleyi disipline edip dağınıklığı engelleyemiyorlar; KÇSKK yürütmesi, kitlenin direniş ruhunu kırmak için elinden geleni yapıyordu.

17 Haziran akşamı 21.00'de yedi devrimci, yurtsever arkadaş eylemi değerlendirdik ve şu kararları aldık: 1) Devrimcilik önceden görebilmek, varsa riski üstlenmektir. Bu nedenle bu tarihi fırsatı çok iyi değerlendirmek gerekiyor. 2) Eylem haklar kazanılana dek uzatılmalı. Bu karar genel merkez yöneticilerine de iletilmelidir. 3) Bu kararın hayata geçebilmesi için tüm siyasi gruplar ve devrimci sendika yöneticileriyle konuşulmalı, direniş doğrultusunda tavır almaları sağlanmalıdır. 5) Direniş ruhunu hayata geçirecek sloganlar üretilmeli ve bu sloganlar attırılmalıdır.

Bu kararları aldıktan sonra yedi kişi yüzbinlik kitlenin içine dağıldık. Gruplar tereddütlü idi, ama kitlelerden olumlu tepkiler aldık. Yalnızca TDKP kökenli sendika üyeleri hemen karar veremediler. Bu çalışma gece ikiye dek sürdü.

Sabah elimize bir megafon alıp sloganlarımızı attırmaya başladık: "Hakkımızı almadan dönmeyeceğiz!", "Cumartesi, Pazar, Pazartesi devam!", "Yılgınlık yok, direniş var!", "Zafer direnen emekçinin olacak!", sloganlarıyla kitleleri direniş doğrultusunda motive ettik. 18 Haziran'da genel başkanlar kitleyle direniş konusun tartıştılar. Kitleler hazırdı. Ancak genel başkanlar düzeyinde yapılan toplantıda bir türlü direniş karan alınamıyordu. Bu esnada bizler Tüm Bel-Sen pankartı açarak alan içinde yürüyüşe geçtik. Kararın açıklanacağı saate kadar ikinci bir yürüyüşü gerçekleştirdik. Kitle direnmeye hazırdı. Ancak reformist bürokrat yürütmenin sözcüsü bir türlü kararı açıklayamıyor, geveleyip duruyordu. Bunun üzerine "Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!" pankartını anons aracının önüne çıkardık. "Kahrolsun sermeyi iktidarı!", "Kahrolsun sendika ağaları!", "Yılgınlık yok direniş var!" sloganları kitleden geniş bir yanıt buldu. Bu arada kitle eline ne geçerse bürokratlara fırlatmaya başladı. Reformist bürokratların gerçek yüzleri kitle önünde teşhir oldu. Direngenlik noktasında muazzam bir kararlılık ortaya konuldu. Reformist bürokratlar anons aracını terketmek zorunda kaldılar.

M. Baran/A. Seyid

Devrimcilerin görevi pohpohlama olmamalıdır

Her türlü işçi-emekçi hareketine karşı en iğrenç ve en rezil karalama kampanyaları yürüten Hürriyet, bu kez "Bravo Memura!" diyerek, memur terbiyesi ve disiplini üzerine uzun uzun övgüye girişti. Bu tutum kuşkusuz boşuna değildi. Emeğin ve emekçilerin yeminli düşmanı olduğunu kamu çalışanlarına da defalarca kanıtlamış olan sermaye basını, bir emekçi hareketin durduk yere övmezdi. Böyle bir "övgü"ye layık olabilmek için, kamu çalışanları hareketi, ya çok ciddi bir hata yapmış ya da büyük bir zaafa düşmüş olmalıydılar. Eğer böyleyse, devrimci hareket bu hata ve zaafları ortaya koymalı, mücadelenin yükselmesi ve kazanımlara doğru ilerlemesi için, eylemi eleştirel bir yaklaşımla değerlendirmeliydi.

Ne yazık ki böyle olmadı. Hareket hem burjuvazinin, hem de devrimcilerin övgüsünü aldı. İşçi sınıfı hareketine "kuyruğundan" yapışmaya çalışan devrimci-demokrasi, pohpohçuluğun ötesine geçemedi: "Kamu çalışanları Ankara'yı iki gün işgal etti"; "Bu yasa geçmez!"; "Yeni 15-16 Haziran yaratmak için emekçi memurlar kararlı"; "Sendikal ve siyasal özgürlük!". Haziran eylemlerinin devrimci yayın organlarındaki yankıları böyle oldu.

"Tartışma ve düşünce özgürlüğü", "devrimci" bir yayın organı tarafından, memur hareketinin talepleri arasında gösteriliyor. Oysa hareketin "önderliği" (KÇSKK) eylem öncesinde, devrimci yayınların Ankara temsilcileriyle bir toplantı düzenleyerek, yürüyüşte panka t açmamaları, slogan atmamaları, bildiri dağıtmamaları, kuşlama yapmamaları doğrultusunda "uyarı" larını iletmişti. KÇSKK bununla da yetinmemiş, pankart açan çok az sayıda devrimci yayını ve bu arada İnsan Hakları Derneğini eylem alanında mikrofonla uya ma gericiliğini de göstermişti.

Benzer gelişmeler İstanbul eylemlerinde de yaşandı. Kızıl Bayrak çalışanlarının bildiri dağıtmaları engellenmeye çalışıldı. SİP ve Partizan pankartları Kadıköy meydanına alınmadı. Bütün bu gericilikler, hareketin asıl dinamizmini oluşturan yerel devrimci önderliklerin gözleri önünde gerçekleştirdi. Ankara mitingindeki protesto hariç, tek bir tepki ortaya konulmadı.

Bugüne dek hiçbir emekçi hareketinin geriliklerinin övgüsü üzerinden ileriye çekildiği görülmemiştir. Türkiye'deki kamu çalışanları hareketini ileriye taşıyacak olan da kuyrukçuluk olmayacaktır.

"Zafer direnen emekçinin olacak!"

Kamu çalışanlarının Kadıköy meydanındaki oturma eylemine destek vermek amacıyla bir çok kamu sendikası 21 Haziran günü Sultanahmet meydanında toplanmaya başladı.Direnişteki Eminönü Belediyesi işçileri de 350 kişilik bir kitleyle direniş yerine geldiler. Sultanahmet meydanına yaklaştıklarında "Susma, sustukça sıra sana gelecek!", "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız!", "Geliyor, geliyor, genel grev geliyor!", "Zafer direnen emekçinin olacak!" sloganlarını haykırdılar. Kamu çalışanları da "İşçi-memur elele, genel greve!", "İşçiyiz, memuruz, haklıyız, kazanacağız!" sloganlarıyla karşılık verdiler.

Bir süre sonra katılım dört bine ulaştı. Sağlık, gıda, maliye, belediye ve haber işkolundan oluşan göstericiler bir süre oturma eylemi yaptılar. Devletin kamu sendikalarına yönelik baskılarını teşhir eden bir konuşma yapıldı. Ardından gösterici işçiler beşerli kortejler halinde disiplinli bir şeklide yürüyüşe geçtiler.

Yürüyüş boyunca zaman zaman atılan sloganlardan biri de "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganıydı. "Hırsızlar mecliste, düşünenler hapiste!" sloganı kitle tarafından coşkulu bir biçimde sık sık atıldı. Sirkeci'ye inen emekçiler, jeton atmadan tünikenin altından geçerek vapurla bindiler. Vapurda halaylar çekildi, türküler söylendi, parkartlar asıldı. Kadıköy'de de coşku devam ediyordu...

EKİM 3. Genel Konferansı

Örgüt basını: Sorunlar ve görevler

Örgüt basını, ideolojik-politik ve örgütsel yaşamımızın tümünü bir arada kesen ve kucaklayan çok önemli bir etkinlik alanıdır. MYO'nun ideolojik ve örgütsel gelişmemizde oynadığı çok özel rol, bu konuda ayrıntılı açıklamaları gereksiz kılacak bir öz deneyim alanıdır bizim için. Buna rağmen, şimdi farklı işlevlere ya da konumlara sahip yayın araçlarıyla çeşitlenmiş ve zenginleşmiş olan bu alanı bugün yeterli bir bilinçle değerlendirdiğimiz, öneminin gerektirdiği bir sorumluluk ve heyecanla desteklediğimiz söylenemez.

Bu alandaki sorunları özetle şöyle sıralayabiliriz.

1) Hareketin yayın cephesinde MK'nm önderliği ve denetimi tam olmalıdır. Merkezi yayın araçları, bir hareketin temel teorik perspektiflerinin işleneceği, politik ve örgütsel taktiklerinin geliştirileceği, somut politika ve görevlerin ortaya konulacağı temel araçlar durumundadır. Tüm bunlar önderlik faaliyeti kapsamındadır ve Merkez Komitesi'nin temel görev ve sorumluluk alanlarıdır. Bu nedenle de MK, örgüte tüm cephelerdeki önderliğinde yayın organlarımızı etkin bir silah olarak kullanmalıdır.

Öte yandan, yayın faaliyetlerimizin sürdürülmesinde örgüt katkısı en ileri düzeyde seferber edilebilmeli, örgütün ileri kadrolarının katkısı bu çerçevede özel bir tarzda örgütlenmelidir. Dahası, MK, bu yayın organlarının faaliyetinde profesyonelleymeyi sağlama çerçevesinde, herbiri için MK'nın yakın denetimi ve önderliği altında özel yayın kurulları da oluşturmalı, varolanları güçlendirmelidir. Ne var ki, tüm bunlar, hiçbir biçimde bir görev, yetki ve sorumluluk devri olarak anlaşılmamalıdır. MK, yayın organlarının yayın çizgisini belirleme ve yönlendirmede tam yetkili ve sorumlu bir organ olarak hareket etmelidir.

2) Birinci soruna bağlı olarak, örgütün yayın organlarına önderlik ve somut yönlendiricilik sorumluluğunu, MK kendi çalışma tarzı içinde, doğru ve amaca uygun bir biçimde gerçekleştirmelidir. Burada sorunun doğru çözümünün temel çerçevesi kollektif önderlik ilkesi ve MK'nın buna göre örgütlenmiş iç çalışma düzenidir. Bugüne kadaki somut deneyimimiz, MK'nın bunda yeterli başarıyı gösteremediğini ortaya koymuştur. Nesnel bazı güçlüklerin yanısıra, MK'nın toplam önderlik görevleri bakımından sayısal yetersizliklerinin de bunda elbette bir rolü olmuştur. Ne var ki, deneyimin kendisi somut olarak irdelendiğinde, bunun aynı zamanda bir çalışma tarzı sorunu olduğu da açıklıkla görülmektedir. Bunun kaynağında kollektif önderlik ilkesine uygun bir çalışma tarzının örgütlenememesi, bunun için yeterli bilinç ve sorumlulukla hareket edilememesi yatmaktadır.

MK'nm geçmiş çalışma döneminde iç eleştirilere de konu olan bu zaaf yeni dönemde mutlaka giderilmelidir. Bunun taşıdığı önem, yalnızca kollektif önderlik ilkesi ve bu çerçevede MK'nm çalışma tarzı içinde doğru ele alınan bir işbölümü sorunundan ibaret değildir. Dahası, bu alandaki somut zaaflar, sonuçlarını tam da yayın faaliyetlerinin toplamında bir zayıflık ve dağınıklık olarak göstermektedir.

Bu zaaf sürdürülürse eğer, bu gelecekte etkisini, yayın organlarının konum ve işlevlerini ele alışta olduğu kadar, bizzat izledikleri somut ideolojik-pratik çizgide de gösterecektir.

MK'nın önderlik faaliyetinin doğru bir çalışma tarzı içinde ele alınması, iç düzenleme ve ilişkilerin buna göre örgütlenmesi, tüm bu potansiyel sakıncaları önleyeceği gibi, yayın organlarının herbirine de bugünkünden farklı bir güç ve canlılık kazandıracaktır.

3) Birinci maddedeki sorunun uzantısı da

sayılabilecek olan bir öteki sorun, yayın faaliyetleri çerçevesinde görevlendirilmiş olan kurulların görev ve sorumluluklarının sınırları ile ilgilidir. Birinci madde bunun bir yönüne ışık tutmaktadır. Yalnızca MYO değil, fakat politik gazete de bir MK organıdır. Yayın çizgisinin belirlenmesi ve yakın bir önderlikle sürekli yönlendirilmesi, tümüyle MK'nın görev ve sorumluluğundadır.

Fakat bu, hiçbir biçimde, bu özel yardımcı kurulların görev ve sorumluluklarının belirsizleşmesi, ya da biçim ve içerik yönünden başarılı bir yayın faaliyeti için gösterebilecekleri ve göstermeleri gereken inisiyatifin sınırlanması olarak anlaşılmamalıdır. Tersine, bugüne kadarki deneyimimiz, MK'nm bu konuda bugüne kadar doğru bir tutumla hareket ettiğini, kendi yetkilerini bu alanda görevli örgüt birimlerimizin inisiyatifini sınırlamak doğrultusunda kullanmadığını, yayın kurullarına geniş bir görev ve etkinlik alanı tanıdığını göstermiştir. MK bu kurulların faaliyetini doğru bir çalışma tarzı içinde kendi faaliyetinin organik bir parçası haline getirmeyi başardığı ölçüde, bu alanda hiçbir ciddi sorun çıkmayacaktır.

4) Politik gazetenin yayınına hazırlandığımız dönemde, örgütün uyarısı şöyleydi: Komünistler bugün artık illegal bir siyasal yayın organını hiçbir biçimde zayıflatmaksızm ya da ikinci plana düşürmeksizin legal bir yayının nasıl çıkarılabileceğini göstermek sorumluluğu ile yüzyüzedirler. "Bir Merkez Yayın Organı olarak *Ekim*, zayıflamak bir yana, gerek içerik gerekse de biçim olarak daha kaliteli bir yayın çizgisine oturmak, yeri doldurulamaz olan işlevini güçlenerek sürdürmek sorumluluğu ile yüzyüzedir. İdeolojik-politik perspektiflerine tutarlılıkla bağlı kaldıkları sürece, önlerine çıkacak güçlükler ne olursa olsun, komünistler bu sınavdan da başarıyla çıkacaklardır." (*Ekim*, sayı:82, başyazı)

Bugüne kadarki uygulama, bu çerçevede asgari bir başarının ifadesidir. Politik gazete yayınında belli bir düzey tutturmayı başarmıştır. Ve bu, MYO'da, geçmişle kıyaslandığında herhangi bir zayıflamaya da yolaçmamıştır. Fakat mesele yalnızca zayıflamama değil, fakat dahası, "gerek içerik, gerekse de biçim olarak daha kaliteli bir yayın çizgisine oturmak" biçiminde konulduğuna göre, bu hedefe uygun davranılamadığı da bir gerçektir.

Politik gazetenin geliştirilmeye ve güçlendirilmeye ihtiyacı vardır. MK buna uygun tedbirler almak zorundadır. Fakat aynı şekilde, *Ekim*'in de güçlendirilmeye, yalnızca okunabilen değil, fakat örgütün tüm yaşam ve faaliyetine hakim olmayı ve yön vermeyi de başarabilen, dahası örgüt dışındaki devrimci okur tarafından aranabilen bir yayın gücüne ulaşmaya ihtiyacı vardır. MK bunun tedbirlerini de almak zorundadır. İki temel yayın organını karşı karşıya getirmek, biri aleyhine ötekine öncelik tanımak gerekmiyor. Sorun yalnızca güçlerin doğru ve akıllıca örgütlenmesi, başarılı bir çalışma tarzının gerçekleştirilmesi sorunudur. Bu yapıldığında iki yayın organı güçlenerek ve birbirlerini güçlendirerek faaliyetlerini sürdüreceklerdir.

Bu böyle olmakla birlikte, *Ekim*'in, gerek MYO olduğu için ve gerekse illegal konumundan dolayı, temel bir öneme sahip olduğu asla unutulmamalıdır. *Ekim*'in bu ikili özelliği ona stratejik bir konum ve önem kazandırmaktadır.

İlk özelliğinin stratejik önemi, bizzat MYO olmak konumu üzerinden önderlik sorumluluğu ile ilgilidir. Merkez Yayın Organı, adı üzerinde, hareketin temel ideolojik-politik organı, sürdürülen bütün politik ve örgütsel faaliyetin yolgöstericisi, yönlendiricisidir. Bu çerçevede biçimlenen bir merkezi önderliğin yayın kürsüsüdür. Aynı şekilde, Merkez Yayın Organı olarak *Ekim*, örgütümüzün temel ve taktik konulardaki ilkesel görüşlerinin ve somut politikalarının, örgütün yakın ve uzak hedef ve görevlerinin dolaysız ve bağlayıcı taşıyıcısı ve yansıtıcısıdır. Yığınlar ve kamuoyu karşısında, örgütümüzün sesi ve kürsüsüdür. Bu açılardan ele alındığında, onun yeri başka herhangi bir yayın organı ile doldurulamaz.

Ekim'in illegal bir yayın organı olmak konumundan kaynaklanan stratejik önemi ise gerçekte çok özel açıklamalar gerektirmiyor. Bu önem, illegalite ve legalite ilişkisi içinde yeterli açıklamasını bulduğu için üzerinde ayrıca durmak gereksizdir. Yine de şunu önemle eklemeliyiz ki; siyasal koşulların seyri, sermaye iktidarının legal devrimci basına çok özel bir tarzda yönelttiği güncel saldırı, legal alandaki mevzileri savunmanın taşıdığı özel önem ne olursa olsun, yaym faaliyetinde bile bu alanın ne denli iğreti ve güvenilmez olduğunu bir kez daha göstermektedir. Bu, illegal yayın faaliyetine gerekli özeni göstermenin ve onu güçlendirmenin günümüzdeki taktik önemini

göstermektedir.

Sorunun bu yönü, en son olarak MYO'nun *Devrimci Basına Devlet Saldırısı* başlıklı başyazısında ele alınmıştır. Orada öteki şeyler yanında şunlar söylenmektedir:

"Bugün legal planda elde tutulan mevziler ve kullanılan olanaklar, mücadelenin ürünleri olarak kazanılmış, bedeli ödenerek bugüne dek korunmuştur. Şimdi de bunlar daha büyük bir kararlılıkla savunulmalı, geri adım atmak bir yana, bu saldırıyı püskürtmek mücadelesi içinde daha da güçlendirilmelidirler. Kitle hareketinin gelişmekte olduğu ve daha da gelişeceği bir evrede, bu mevzi ve olanakların önemi her zamankinden daha büyüktür.

"Fakat öte yandan, kitlelerin aydınlatılması çabasında ve genel olarak devrimci propaganda-ajitasyon faaliyetinin yürütülmesinde tümüyle ya da esas olarak legal araçlara bel bağlanamayacağını, bu son saldırı uygulaması bir kez daha göstermiştir. Bu araçlar elbetteki özel bir dirençle savunulacaktır. Bu böyle olmakla birlikte, politik güçsüzlüğünü baskı ve terör aygıtlarının gücüyle dengelemeye çalışan bir rejim, çaresizlikten de olsa işi kaba bir zorbalığa dökmeye kalktığı zaman, bu mevzileri şu veya bu ölçüde boşa çıkarma olanağına da sahiptir. Bu gerçeğe gözlerini kapatmak, siyasal gerçeklerden kopmak ve kendini aldatmaktır."

"Devrimci politik tutumda tavizsiz olunacaksa eğer, hiçbir bakımdan legaliteye mahkum bir konuma mahal vermemek, yeraltı basını alanındaki boşluk ve zaafiyetleri bir an önce telafi etmek gerekir. Kontr-gerilla cumhuriyeti sözü boş bir söz kalıbı değilse eğer, devletin baskı ve şiddet aygıtlarını güçlendirerek terör politikasına daha özel bir ağırlık kazandıracağı genel değerlendirmesinin bir ciddiyeti varsa eğer, örgütsel hazırlık ve tercihlerde de bunlar gözetilmek durumundadır."

5) Yayın faaliyeti ile genel politik-örgütsel faaliyet arasında organik bütünlük, bir başka temel sorundur. MYO'nun bu konuda 7 yılı aşan bir deneyimi var. Bu deneyim, MYO'nun örgütle bütünleşmede belli bir asgari başarıyı gösterdiğini ve tam da bu sayede, örgütte MYO'ya sahiplenme tutumunun yerleştiğini gösteriyor.

Ne var ki bu sahiplenme, daha etkin ve zengin bir içerik kazanmak durumundadır. Bu, MYO'ya sürekli ve her yolla katkıda bulunmaktan, onu sistematik bir tarzda beslemekten, onun titizlikle incelenmesi ve yaygın bir biçimde dağıtılmasına kadar, geniş bir sorumluluk alanını kapsamaktadır. Öte yandan, bu aynı sorumluluğun, konumunun elverdiği sınırlar içinde, politik gazeteye karşı da gösterilmesi gerekmektedir.

Örgüt kadrolarını, sempatizan militanları ve genel olarak okurları kendisine sürekli katkıya teşvik etmek ve bu sonucu pratik olarak sağlamak, kuşkusuz öncelikle yayın organlarının kendi sorumluluğundadır ve başarılı bir yaym faaliyetiyle dolaysız olarak bağlantılıdır. Fakat bu, hiçbir biçimde, genel olarak örgütün, tek tek üye ve aday üyelerinin, ve nihayet her bilinçli sempatizanın, bu çerçevede kendi cephesinden göstermesi gereken sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Dahası, örgüt üye ve aday üyeleri için, bizzat bu konumlarından kaynaklanan bu bir yükümlülüktür de. Kadorlar üzerine her değerlendirme, mutlaka sözkonusu kadronun MYO'ya, politik gazeteye ya da gençlik gazetesine karşı sorumluluklarını ne ölçüde yerine getirdiği, onu haber, yorum, belge, bilgi vb. yollardan ne ölçüde desteklediği öğesini de içermek durumundadır. Zira bu, örgütlülük bilincinin ve politik ilginin en iyi göstergelerinden biridir. Bir kadronun hareketin düşünce ve politik yaşamına, dahası, MYO sözkonusu olduğunda iç örgüt yaşamına, hangi düzeyde bir bilinçli etkinlikle katıldığını aynı zamanda buradan, bu kadronun örgütün yayın organlarıyla ilişkisinden giderek değerlendirmeliyiz.

Kadroları ve organları bu konuda bilinçlendirmek ve onları kişisel inisiyatifle buna yönlendirmek her ildeki yönetici organların görevidir. Aynı şekilde, yayın organlarına il düzeyindeki katkıları örgütlemenin de bir İK sorumluluğu olduğunu önemle vurgulanmalıdır. Halihazırda İK'lar bu alanda çok yetersizdirler. Özel uyarılara ve sürekli eleştirilere rağmen, mevcut olumsuz durumda henüz belirgin bir değişiklik yoktur. İstanbul'da durum bu açıdan özellikle rahatsız edicidir. Alt organların ve tek tek yoldaşların bu konuda İK'lardan çok daha bilinçli bir pratik sorumlulukla hareket ettiklerini de ayrıca belirtmeliyiz. Bu gerçekte, İK'ların politik-örgütsel sorumluluklarını ne ölçüde gerçekleştirdiklerinin, kendi önderlik sorumluluklarına dar pratikçi değil de politik bir çerçevede yaklaşınayı ne ölçüde başarabildiklerinin iyi bir göstergesidir. Zira görev ve sorumlulukların politik bir çerçevede kavranması durumunda

ildeki çalışmaya yayın organları üzerinden bir müdahale ve önderliğin nasıl da etkin bir yol olduğunu görmek hiçbir güçlük taşımaz. İç yazı ve genelgelerin nadiren kullanıldığı da düşünülürse, yayın organlarının burada apayrı bir önem taşıdıkları ortadadır. Bir kez daha vurgulayalım: İldeki her bir organ ve çalışma alanının katkılarını en iyi biçimde örgütlemek ve sürekli denetlemek, İK'ların yayın organlarına karşı sorumluluklarının ayrılmaz bir parçasıdır.

Son olarak önemle belirtelim ki, İK'ların ve toplam olarak örgütün bu alandaki zaaflarını gidermenin yolu, merkeziyetçilik ve ademi merkeziyetçiliğin ayrılmaz bütünlüğü konusunda doğru bir kavrayışı yerleştirmekten geçer. Başarılı bir devrimci önderliğin "zorunlu bir önkoşulu ve zorunlu bir düzelticisi" olarak ademi merkeziyetçilik sorunu üzerine "önderlik sorunları" bahsindeki tartışmalar, doğal olarak, merkezi önderliğin temel aracı ve taşıyıcısı olan Merkez Yayın Organına karşı sorumluluklar çerçevesinde ayrı bir öneme sahiptir.

7) Bir öteki sorun yayın organlarının etkin dağıtımı sorunudur. Bu hala ciddi bir zaaf alanıdır. Bir yayın organının rolünü oynayabilmesinin en temel önkoşullarından biri de, onun mümkün mertebe geniş dağıtılabilmesidir. Örgüt içinde şu sıralar çokça tartışılan bu sorunla bağlantılı iki temel noktaya değinmek gerekiyor.

İlki, *Ekim*'in dağıtımına ilişkindir. Geçmişte *Ekim* hemen tamamen doğrudan ve elden dağıtılıyordu. Kitle ilişkilerindeki zayıflık ise bu dağıtımı çok sınırlıyordu. 2. Genel Konferansın ardından bu duruma müdahale edildi. Doğrudan etkin dağıtım yanında, özel tarzda saptanmış ilişkilere, seçilmiş çalışma alanı ve birimlerindeki işçi evlerine dolaylı dağıtım da gündeme getirildi.

Fakat bu alanda elde edilen ilk başarılar, çok geçmeden ikili bir zaafı birarada yarattı.

Bunlardan ilki, doğrudan elden dağıtımı artırmak sorununun gitgide ihmal edilmesi, taşıdığı özel önemin gözden kaçırılmaya başlanmasıdır. Bu zaaf dolaylı dağıtım kolaycılığının dolaysız bir ürünü oldu. Oysa MYO'nun doğrudan dağıtımı, bu dağıtımın artış hızı, siyasal çalışmamızın sonuçta ne ölçüde mesafe katettiğinin, işçi ve kitle ilişkilerinin somut olarak ne ölçüde geliştiğinin en dolaysız ve güvenilir göstergesidir. MYO'nun doğrudan elden dağıtımında sürekli bir artışta kendini göstermeyen bir çalışmanın sözde başarısına dair hiçbir iddia ve açıklamayı ciddiye almamak gerekir. Yeni dönemde başarının bu en güvenilir ölçütünü titizlikle gözetmeli, somut olarak izlemeli ve denetlemeliyiz.

MYO'nun dağıtımındaki ikili zaafın öteki yönü ise, dolaylı dağıtımın amacından uzaklaşması olarak kendini gösterdi. Dolaylı dağıtım, hedeflenen alanda politik etki yaratmanın yanısıra, dolaysız ilişkileri çoğaltına somut amacına da yönelik olmak zorundadır. Dolaylı faaliyetin sonuçlarını yakından izlemek, etkisini değerlendirmek, başka çabalarla birleştirmek ve gide gide etkinin sonuçlarını somut ilişki olarak açığa çıkarmak gerekir. Bu olmadığı sürece, dolaylı dağıtım çabası ancak genel bir etki yaratır. Bu etki genel ve yüzeysel kaldığı ölçüde ise, ya zaman içinde kaybolur, ya da somut ve dolaysız çalışmada daha başarılı olan başka hareketlerin örgütsel potasına akar.

Bu zaaflar gözetilerek, şimdi MYO'nun dağıtımında bir tutum değişikliğine gitmek zorundayız. Buna vurgu değişikliği demek kuşkusuz daha doğrudur. 2. Genel Konferansımızın ardından vurgu, ihmal edilen alana, yani dolaylı dağıtım görevine yapılmış, dikkatler burada yoğunlaştırılmıştı. Şimdi vurgu doğrudan dağıtıma kaydırılmalı, dikkatler ve somut çabalar bu alanda yoğunlaştırılmalıdır. Ve toplam dağıtım içinde doğrudan dağıtım mutlaka anlamlı bir orana çıkartılmalı, bu başarılmadan dolaylı dağıtımı artırmak yoluna gidilmemelidir. Bunun yerine, dolaylı dağıtımın sürdürülmekte olduğu alanlarda, bu çabanın sonuçlarını açığa çıkaracak bir yoğunlaşma faaliyeti içine girilmelidir. Elbette bu genel tutumun istisnaları olabilir. Örneğin, hedef olarak seçilen yeni çalışma birimleri için dolaylı dağıtım faaliyeti gündeme alınmak zorundadır. Öte yandan, tanımladığımız genel durum, her bir ildeki mevcut uygulama farklılıklarından dolayı, illerdeki somut durumla birlikte ele alınmak zorundadır.

Yayınların dağıtımında üzerinde durmamazı gereken bir öteki temel sorun ise politik gazeteye ilişkindir. Politik gazetenin dağıtım alanları bugün çok sınırlıdır. Bunun sermayenin dağıtım tekelinden gelen nedenleri bilinmektedir. Öte yandan politik baskılar ve siyasal polisin fiili engellemeleri bir başka temel sınırlayıcı etkendir. Gazete halihazırda çok az kente ulaşabilmekte, ulaştığı kentlerde pek az bayi tarafından kabul edilmekte ve politik

baskılardan dolayı da kabul eden bayilerin tezgahında ancak bir kaç gün kalabilmektedir. Tüm bunlar bilinmektedir.

Bu engelleri mümkün mertebe aşmak, daha geniş bir dağıtımı gerçekleştirmek, bu alandaki yoldaşların temel bir görevidir. Gazeteyi yalnızca yayına hazırlamak değil, fakat en etkin bir biçimde dağıtmak da onların görevidir. Öte yandan, onlar bunu, fabrika önlerinde, işçi semtlerinde ve merkezi alanlarda militan satışlar yoluyla da güçlendirmek durumundadırlar. Bunun herşeyden önce yeterli insan gücü sorunu olduğu açıktır. Örgüt bu açıdan bu alanı yalnızca merkezde değil fakat illerde de takviye etmek zorundadır. Durumu zaten müsait bazı güçler bilinçli bir tercihle bu alana kaydırılmalıdır. Fakat bu, çok özel durumlar dışında, asla bilinmeyen ilişkilerin açığa çıkartılması biçiminde olmamalıdır. MK Konferans sonrasında bu alanları geciktirmeksizin güçlendirmek yoluna gitmelidir ve gidecektir. Fakat öte yandan, bu alanda mevzilenmiş bulunan birimlerimizin gerekli insan gücünü bizzat kendi öz çalışmaları ile yaratmak gibi bir temel sorumlulukları da var. Eğer kendi görev ve sorumluluklarını teknik bir iş değil de siyasal bir faaliyet olarak kavrarlarsa, bürolara kapanmaz da kitlelerin ve kitle mücadelelerinin içine girerlerse, bunu başarmamaları için hiçbir neden kalmaz. Bu alandaki yoldaşlar tüm birimlerde çalışmalarını yığınlara yönelik bir politik ve örgütsel çalışma olarak ele almak durumundadırlar. Bu çerçevede, sürekli ilişki yaratmak, dolayısıyla "öte taraf"tan sürekli insan talep etme kolaycılığına düşmemek zorundadırlar.

Bununla birlikte, politik gazetenin bugünkü yetersiz dağıtımında mahalli örgütlerin gazeteyi bilinçli bir tutumla sahiplenmemelerinin de çok özel bir rolü var. Bu gereğince sahiplenmeme tutumun gerisinde, illegal çalışmanın son derece çarpık ve tekyanlı bir kavranışı var. Dahası her birim ve düzeydeki siyasal çalışmamızın, illegal bir temelde, fakat mutlaka mümkün olan her türlü legal araç, biçim ve yöntemle akıllıca birleştirilmesi durumunda sağlıklı ve başarılı bir çalışma olabileceğinin yeterince kavranamaması gerçeğinin payı var.

Sözde illegalite gereği ve illegal yayına dayanma adına, politik gazeteyi çalışma alanında kendi ilişkilerine düzenli ulaştırma görevi yaygın olarak ihmal edilmektedir. Bu legal yayıncılık üzerinden geleneksel olarak yaşanan ve bugün de sürdürülen tasfiyeci çalışma tarzına yöneltilen eleştirinin çarpık bir kavranışını gösterir. Biz örgüt güçlerimizi, insan ilişkilerimizi açığ çıkaracak bir "militan satış" uygulamasına elbette girmeyeceğiz. Örgütsel ilişkilerin darlığı, kitle ilişkilerinin ve politik kitle mücadelelerinin koruyucu zırhının zayıflığı koşullarında bu deşifrasyon ve legalleşme anlamında en kestirme bir tasfiye yoludur. Fakat kendi özel çalışma alanlarımızda ve bizzat kendi dolaysız ilişkilerimize (ki bunlar zaten bizi Ekimci komünistler, örgüt insanları olarak bilmektedirler) gazeteyi sürekli ulaştırmak, okumalarını teşvik etmek, alınıp okunduğunu somut olarak denetlemek, tüm örgüt birimlerimizin, tek tek her yoldaşın ihmal edilemez bir görevidir. MYO'nun doğrudan dağıtımı için söylenen her şey, bu açıdan politik gazete için de geçerlidir. Örgüt birimleri politik gazetenin dağıtımına somut katkılarına örgüt raporlarında sürekli yer vermek zorundadırlar.

8) Yayın faaliyetleri kapsamına giren bildiriler, propaganda broşürleri, afiş, pul ve el ilanları, vb. çok önemli başka bazı sorunlar da olmakla birlikte, bunlar siyasal faaliyetin, daha somut olarak, kitlelere yönelik gündelik propaganda-ajitasyon ve teşhir faaliyetinin sorunları kapsamında tartışılacağı için burada ayrıca ele alınmasına gerek yoktur.

H. FIRAT

"İş-Ekmek-Özgürlük" Sloganı Üzerine

Liberal Demokratizmin Politik Platformu

EKSEN Yayıncılık

EKİM 3. Genel Konferansı Tutanakları

Önderlik ve kadro sorunları

(Geçen sayıdan devam)

Cihan: Bugüne kadar yürüttüğümüz tartışmaların öteki bazı öğeleri hakkında da bir şeyler söylemek istiyorum. Yürüttüğümüz tartışmalar ışığında, Konferansımıza sunulmuş MK metnine bakmaya çalıştım. Tartışmaların ayrıntılarındaki zenginlik, temel yönlerine ilişkin olarak belli zenginleştirici katkılar ne olursa olsun, tartışmanın temel altyapısı bu yazıda vardır. Yazıdaki temel fikirler bu açıdan yeterince açıklayıcıdır. Burada yalnızca bu genel temel üzerinden sorun daha somut ve kuşkusuz daha ayrıntılı bir tarzda irdelenmiştir. Bu isehem zaafların daha iyi anlaşılabilmesini kolaylaştırmıştır, hem de kendi genelliği içerisinde iyi anlaşılamayan bir takım vurguların, somut çözümlemeler içerisinde yerli yerine oturması olanağını vermiştir bize. Eğer bu amaç gerçekleşmişse, şimdi bu metinden çok daha iyi yararlanılabileceğini, bu metnin çok daha kolay anlaşılabileceğini düşünebiliriz.

Bu metin çerçevesinde, "merkeze karşı sorumluk" sorununa ve bu çerçevede "ademi merkeziyetçilik" kavramına yaptığım vurgu dışında, özellikle öne çıkaracağım bir şey yok halihazırda. Bugüne kadar kadrolara çok şey verildiğine göre, artık kadrolardan da bir şeyler beklemek gerek. Bunun zamanı çoktan geldi. Eğer kadrolar bir şeyler verirlerse, bunu alacak önderlikten de biz çok daha fazla şey bekleyebileceğiz. Önderliğin buna karşılık vereceğine de inanıyorum. Kaba sorumsuzluklar ortaya çıkmadığı sürece, buna yanıt vermemek için bir neden de görmüyorum. Yaşadığımız süreç bize de hayli şey öğretmiş, bizim için de paha biçilmez açıklıklar yaratmıştır. Hareketin özellikle örgüt cephesinde, çalışma tarzında, sorumluluk anlayışında toptan sorgulandığı bir aşmada, seçilecek yeni MK da, kendi önderlik sorumluluğunu bu çerçevede daha derinlemesine sorgulamak göreviyle yüzyüzedir.

Mahalli örgüt sorunları artık anlaşılmış olmalıdır. Özellikle de İstanbul il örgütü üzerinden yapılan tartışmanın, mahalli örgütlerin sorumlulukları konusunda yeterli açıklıklar yarattığını düşünüyorum. Bu arada özellikle önderlik anlayışı ve çalışma tarzı üzerinden söylenen şeylere dikkat etmek gerekiyor. En kritik nokta bence budur. Kişilerin devrimci kişiliklerini bulmaları ya da korumalarının anahtar problemleridir bunlar. Doğru bir önderlik anlayışı ve çalışma tarzı, devrimcileri daha da sağlam devrimciler haline getirir. Bunun başarılamadığı bir durumda ise, sağlam devrimciler bile sonunda tartışmalı hale gelir. Bu gerçekte bir mücadele ve yaşam tarzıdır. Çalışma tarzı, adı üzerinde, insanlar bunun içinde şekilleneceklerdir, kendilerini burada bulacaklardır. Eğer yanlış bir önderlik anlayışı, yanlış bir çalışma tarzı oturursa, bu beraberinde tartışmalı kişilikler doğuracaktır. Bunlar başlangıçta iyi devrimciler olsalar bile...

Dolayısıyla, burada hem sorunların nedeni, hem çözümü var. Burada sebep sonuç ilişkisi içiçedir. Bence daha özel plandaki zaaflar bunu yalnızca kolaylaştırabilir ya da tersinden zorlaştırabilir. Ama ben, daha kişisel plandaki zaafların ya da üstünlüklerin de, en iyi ancak bu zeminde ortaya çıkacağına inanıyorum. Dolayısıyla bu aynı zamanda gerçek bir sınama ve eleme zeminidir. Biz bu tür bir çalışma tarzını, bu tür bir politik mücadele ve önderlik anlayışını oturtamadığımız sürece, iyi devrimci ile kötü devrimciyi ayırdetmek de zor olacaktır.

Bugüne kadarki dar pratiğimizde iyi görünen, örneğin bildiri, afiş vb. işleri çok iyi yapan bazı kadroların, bu işlerde pek militan gözüken bir takım kadroların sanıldığı kadar iyi devrimciler olmadığını da yaşam bize gösterdi. Siyasal pratik (dar pratik değil, siyasal pratik), iyi kadro ile kötü kadroyu ayırdedebilecek biricik ölçü ve imkandır. Biz sınıfı temel alan ve sınıflarla ilişki alanını hedefleyen gerçek bir siyasal pratiği yaşayamadığımız sürece, insanları sınamak için yeterli imkanları da bulamayacağız. Dar pratik insanları anlamak ve sınamak için yeterli değildir. Dönüştürmek için hiç yeterli değildir. Burada konferansa

sunulmuş MK metninin kadrolar bölümünde söylenenlere bu açıdan özellikle dikkat edilmelidir. Oradaki tanımlamaların çok anlamlı ve açıklayıcı olduğunu düşünüyorum. Buradaki değerlendirmelerden, çözümlemelerden ve tespitlerden sonra ve bundan böyle, bizim kadro politikamızın esası nedir ya da kadro gerçekliğimize ilişkin önderliğin değerlendirmesi nedir türünden sorular, artık ya kaba bir sorumsuzluk ya da tipik bir kavrayışsızlık örneği olabilir. Temel noktalar metinde vardır. Bugünkü kadro gerçekliğimiz üzerinden belli kritik tespitler yapılmıştır ve buradan kadroların dönüşümü ihtiyacı zaten kendiliğinden çıkmaktadır. Bu dönüşümün alanı ve sorunları üzerine tartışmalar vardır ve sürmektedir. Bu tartışmalar gündemimizin siyasal faaliyetin sorunları bölümünde ayrıca sürecektir. Bunlar ulaşmış bulunduğumuz önemli açıklıklardır.

İşçi sınıfına yönelik sistemli bir devrimci siyasal faaliyet, halihazırda büyük ölçüde küçükburjuva öğenin damgasını vurduğu bugünkü kadro gerçekliğimizi dönüştürme imkanını verecektir bize. Sınıfı hedefleyen bu tür bir çalışma zaten bugünkü partileşme sürecine uygun düşen biricik doğru çalışmadır. Bu, bugünkü kadro politikamızın bir yönüdür. Farklı bir sınıfsal kökenden gelen ve farklı bir ideolojik-kültürel şekillenmeden devraldığımız ve ancak kısmen dönüştürebildiğimiz kadroların daha kapsamlı ve daha kalıcı bir dönüşümü, tam da böyle bir sınıf yönelimi içerisinde başarılabilir. Bunlar MK metninde vurgulanan fikirlerdir. Kadrolarımızın ancak bu yönelim içinde ve bu sayede dönüştürülebileceği gerçeğine ilişkin bir açık fikir, yolgösterici bir politikadır bu. Ve bu politika, partileşme sürecinin temel bir sorunu olan sınıfla birleşme genel görevinin içine oturuyor, onunla örtüşüyor. Bizim siyasal mücadeleye önderlik etmek, bir başka ifadeyle, dar bir propaganda örgütü olmaktan çıkıp siyasal mücadeleye önderlik edecek gerçek bir kavga örgütü olmak biçiminde tanımlanan acil sorunumuzla da örtüşüyor. Kadro politikası ile genel örgüt sorunu ve politik faaliyet arasında bu tür bir uyum ortaya çıkıyor.

Öte yandan, deniliyor MK metninde, eğer biz bir sınıf partisi olacaksak, bu mutlaka partimizin sınıf bileşimi üzerinden de kendini gösterebilmelidir. Dolayısıyla kadro polikamızın bir öteki temel boyutu, yeni kadroları mümkün mertebe sınıfın devrimci dinamik öğelerinden devşirmesini bilebilmektir. Kadro rezervi olarak sınıfı değerlendirebilmek, siyasal çalışmanın sonuçları üzerinden sınıfın ileri öğelerini örgüte kazanabilmektir. Kadro politikamızın bir başka yönü olarak ortaya çıkan bu sorun, zaten sınıf çalışması perspektifimizin ve somut pratik yönelimimizin dolayısız bir sonucudur da aynı zamanda. Bu çalışmada başarılı olduğumuz ölçüde, zaten yeni kadroları da kaçınılmaz olarak sınıf içinden kazanacağız. Yakın zamana kadar daha çok genel ideolojik-politik etki üzerinden ve büyük ölçüde devrimci hareketin saflarından insan kazanabildik. Oysa etkili bir siyasal sınıf çalışması, kaçınılmaz olarak, sınıfın ileri öğelerini bize kazandıracaktır. Bu ise örgütün sınıf bileşiminde anlamlı bir değişimin önünü açabilecektir.

Kadroların ideolojik eğitimi, militan kimliğinin geliştirilmesi, devrimci örgüt değerleriyle donatılması, örgütsel anlayışların bir pratik, bir kişilik olarak yerleştirilmesi sorunlarına da ancak bu temel üzerinden, bu çerçeveden bakılabilir. Bütün bunlar, bu temel üzerinde ayrıca sürekli irdelenmesi, sürekli bir ilginin konusu edilmesi gereken sorunlar. Ama bu temel üzerinde ve bu çerçeve içerisinde...

Öte yandan, örneğin ideolojik eğitim meselesinin, ya da devrimci kimliğin geliştirilmesi gibi bir meselenin de, sınıf yönelimli politik çalışmayla dolaysız bir biçimde bağlantılı olduğunu unutmamak gerekir. Örneğin militan kimlik sorunu bununla nasıl bağlantılıdır? Bu soru, buradaki bazı tartışmalardan sonra hiçbir özel açıklama gerektirmiyor. Sidar yoldaşın kendi çalışma alanıyla ilgili olarak özetlediği pratiği hatırlatmakla yetineceğim. Bu pratik sınıf kitlelerine ulaşmak ve fabrika ilişkilerini geliştirmek çabasının iyi bir örneğidir. Ama dikkat ediniz, ancak atak bir militan kimlik sergilenmesi durumunda başarılabilir bir şeydir. Bu faaliyeti anlatılan tarzda yürütmeye çalışın, insanlarınızı militanlaştırırsınız ve tam da sınıfı devrimcileştirme çabası içerisinde devrimcileşen kadrolar kazanırsınız. Bu kadro, bir Devrimci Sol ya da bir TİKKO türü kadrodan tümüyle farklı olacaktır. Zira başka bir ideolojik bakışın, başka bir politik yönelimin, başka bir sınıfsal alana ilginin doğurduğu bir kadro tipi olacaktır. Böyle bir kadro, militan devrimci kimliğini, proleter sınıfı devrimcileştirme çabası ve süreci içerisinde bulacaktır. Asıl çerçevesi budur devrimci sınıf militanlığının. Bu çerçeve içinde kavranabilmek kaydıyla, çalışma gerektirdiğinde elinde silahla gideceksin, çalışma gerektirdiğinde

bildirini dağıtırken çatışacaksın, çalışma gerektirdiğinde bedelleri neyse yüreklilikle ödeyeceksin. Militan kimlik burada oluşur ve gelişir. Sınıf çalışması pratiği fazlasıyla müsaittir buna ve bu, amaca uygun bir pratiktir. Tersinden, amaca uygun bir militanlığın ve devrimciliğin oluşmasına da hizmet edecektir.

Aynı sorunu ideolojik eğitim açısından da örneklemek istiyorum. MK metninde bir tanım var, yeterince dikkat çekti mi bilmiyorum. Söylenen şudur: "Kadrolar siyasal mücadelenin sorunları ve görevleri temeli üzerinde eğitilirler." Bu, elbette, kadrolar dar pratiğin ya da sınıf çalışmasının belli dar sorunları temeli üzerinde eğitilirler anlamına gelmiyor. Yani bir fabrika çalışmasının bir takım ayrıntıları üzerinde eğitilirler anlamına gelmiyor. Eğitimin kuşkusuz böyle bir yönü de vardır. Ama burada sözkonusu edilen başka bir şeydir. Örneğin "neden sınıf devrimciliği?" sorusunu alalım. Başarılı bir sınıf çalışması, bu sorunun MYO'dan hücre toplantısına kadar her düzeyde tartışılmasını gerektirir. İşte bu tartışmanın kendisinin gerektirdiği ve sağlayacağı bütün teorik-ideolojik açıklamalar, pratik amaca ve çalışmaya bağlı bir eğitim konusudur. Ona hizmet edecek, onu kolaylaştıracaktır. Pratiğin kendisi ise, bu eğitime sürekli daha canlı, daha anlaşılır, daha gerçek bir içerik kazandıracaktır.

İkincisi, sınıf yönelimli bir çalışma, zaten bir dizi politik sorun üzerine açıklık ve özgülleştirilmiş politikalar gerektiriyor. Örneğin liberal demokratizmin politik platformunu, bir sloganı ve bunun özünü oluşturduğu, özetini verdiği bir platformu eleştiriyoruz. Bu tartışma ve eleştirinin kendisi, devrim sorunu, demokrasi sorunu, sosyalizm ile demokrasi ilişkisi, bilinç ve kendiliğindencilik ilişkisi, vb. bir dizi temel ideolojik ve taktik sorunla bağlantılı olarak anlaşılabiliyor ancak. Öte yandan bu tartışmanın kendisi, yürüteceğimiz sınıf çalışmasının ideolojik-politik çerçevesini de çiziyor. Bunu çizmekle de kalmıyor, sınıf çalışması içerisinde karşılaşacağımız oportünist engellerle mücadele konusunda, kadroları açık bir perspektifle de donatıyor. Demek oluyor ki, yapılan tartışma ve eleştiri, pratik olarak girilen yönelimin amaçlarına ve ihtiyaçlarına dolaysızca bağlıdır. Bu açıklıklar temeli üzerinde insanları eğitmek ve bu açıklıkların sağladığı bir pratiğe yöneltmek... İşte bu, sınıf mücadelesinin sorunları ve görevleri temeli üzerinde kadroları eğitmek anlamına gelir. En temel, en canlı, en anlaşılır eğitim de budur.

Kadroların temel marksist eğitimi sorunu ise burada çok özel bir alandır yoldaşlar. Zaman zaman parti okulları ya da benzer başka uygulamalara imkan bulunabilinecek midir, bunları saklı tutuyorum. Bunun ötesinde, bu sorunun çözümü çok büyük ölçüde örgüt üyelerinin bu alanda göstereceği inisiyatife ve örgütün ise, bu inisiyatifi sürekli bir biçimde teşvik etmesi, yönlendirmesi ve denetlemesine bağlıdır.

Bir örgüt, örneğin bir öğrenci derneğinde olduğu gibi kendi önüne seminer programı koyamaz. Sen işçilere bir takım temel sorunları ve kavramları anlatabilmek için böyle birşey yapabilirsin. İşçilere ekonomi-politik eğitimi verebilir, Kapital'in belli bölümlerini okuyabilirsin. Ama bir örgüt, bir parti, tek tek kadrolarının temel marksist eğitimini böyle sağlayamaz, sağladığı da görülmemiştir. Kaldı ki özel parti okullarında bile mesele böyle ele alınmaz. Orada bile teorik-programatik çerçeve içiçedir; toplumun temel sorunları, devrimin temel sorunları, siyasal taktiğin temel sorunları ele alınır. Parti programı ile taktiği anlatılır çok büyük ölçüde.

Öte yandan temel eğitimi ne kolaylaştıracaktır? Az önce örnekledim; tasfiyeci oportünizmle tartışmayı derinlemesine kavramak, devrim ve demokrasi sorun üzerine bir dizi temel eser okumayı gerektirir zaten. Tartışmanın kendisi bu eserlerin neler olabileceği konusunda sürekli ipuçları da verir. Tartışmayı bu yardımcı kitaplarla birlikte izlerseniz eğer, böylece temel eğitiminizi de kendi ideolojik çizginiz temeli üzerinde bir eğitimle içiçe geçirmiş olursunuz. En anlaşılır ve canlı olan, amaca da en uygun düşen eğitim budur. Diğer türlü, temel eğitimden zaten yoksun olan bir kadroya, döne döne A kitabını, B kitabını kendi içinde okudur demenin çok anlamlı bir ilerleme sağlayabileceğini zannetmiyorum. Belki kafasında bir takım bilgiler ve formüller kalacaktır ama, bir ideolojik kavrayış anlamında ona çok fazla bir şey verebileceğini zannetmiyorum. Önemli olan temel eserleri bile sınıf mücadelesinin temel sorunlarıyla bağlantı içerisinde inceleyip anlayabilmektir.

Politik çalışmada daha anlamlı adımlar, bizim temel yazı ve değerlendirmelerimizin önemini de açığa çıkaracaktır. Kadrolarımız dönüp onları yeniden incelemek, şu ya da bu konuda kendilerini eğitmek ihtiyacı duyacaklardır. Bu ihtiyaç onları sözkonusu değerlendirmelerin teorik arka

planı üzerine ek kaynaklara başvurmaya da yöneltecektir. Siz anlamlı bir sınıf çalışması içersine giriniz, karşınıza durmadan milliyetçi etki altındaki Kürt işçisi çıkacaktır. Bu ise, ulusal sorun üzerine EKİM'in görüşlerini incelemek ihtiyacını doğuracaktır. Ulusal sorunu incelemeye yönelen her kadro, beraberinde bu konuda yazılmış marksist klasikleri de incelemek ihtiyacı duyacaktır. Bu eğitimi kolaylaştıracak ve böyle bir eğitim sınıf mücadelesi görevlerine sıkı sıkıya bağlı bir eğitim olacaktır. Örneğin İstanbul örgütü anlamlı bir sınıf çalışması yürütmek ve bunda başarı elde etmek istiyorsa, kadroları ulusal soruna ilişkin olarak ideolojik açıdan mutlaka donatılabilmelidir. Yoksa başarılı olamayacak ya da işin kolayına kaçacaktır. Sığ açıklamalarla, belki PKK üzerine bir takım dedikodularla Kürt işçilerini etkilemeye çalışacaktır. Gerçek bir ideolojik mücadele, gerçek bir sınıf bilinci verilmesi temeli üzerinde değil de, bir takım başka öğeleri kullanarak Kürt işçileri "kafalama" yoluna gidebilecektir. Bu da hiçbir biçimde bizim konumumuzla, tutumumuzla ve politik çalışma amacımızla bağdaşmayacaktır. Amaca uygun bir çalışma bu konuda bir ideolojik donanımı zorunlu kılar. Şubeler Platformu'nda bulunmak isteyen her kadro, *20 Temmuz Dersleri*'nden *Liberal Demokratizm* incelemesine kadar bütün metinleri arka planıyla birlikte incelemek ihtiyacı duyacaktır. Ya da İstanbul örgütü bu alana anlamlı bir yüklenmeyi önüne görev olarak koyuyorsa, bu beraberinde, bu temel metinlerin derhal kadrolar tarafından yeniden incelenmesi, organlarda yeniden tartışılmasını da getirmek durumundadır. Kadrolar görevlere ideolojik eğitimle içiçe yöneltilebilirler. Başarı ve sonuç almak buna bağlıdır.

Ben kadrolarımızı kendi nesnel gerçeklikleri konusunda açık bir bilinçle donatmanın bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bizim saflarımıza yeni katılan biri, eşikten adımını attığı andan itibaren komünist oluyor! EKİM'den yana saf tutmak bir anda Ekimci komünist olmak sıfatını kazanmaya yetebiliyor! Niyet anlamında evet, bu bir niyettir, komünist olmak niyetidir. Ama hepsi bu kadar! Bu noktadan itibaren komünist olmak ve komünist örgütün ideolojik çizgisiyle, devrimci mücadele ve örgüt değerleriyle donanmak için sözkonusu kişinin önünde uzun bir süreç vardır. Bu özünde bir dönüşüm sürecidir. Bu süreci doğru bir tarzda değerlendirebilmek ve hızlı bir biçimde tüketebilmek için, kadronun kendi dönüşüme muhtaç gerçekliği konusunda açık bir bilince sahip olması gerekiyor.

MK metninin *Kadro Sorunları* bölümündeki beş temel olgu ve her bir kişiye özgü olabilecek bazı ek faktörler üzerinden, kadrolar kendi gerçeklikleri konusunda eğitilmelidir. Bu onların önüne bir komünist dönüşüm görevi koymak demektir. Kuşkusuz bu dönüşümün örgüt yaşamı ve örgüt faaliyeti içinde olacağı çok açıktır. Ama kadro kendi gerçekliği konusunda açık bir bilince sahip olabilmelidir ki, örgütün yaratmak istediği dönüşüme de açık olabilsin. Bir insan kendini mevcut nitelikleriyle tam sayıyorsa, perspektiflerini doğru buluyorsa, böyle birini dönüştürmek de doğal olarak zor olacaktır. Böyle biri belki açık bir direnç bile gösterebilecektir. Bu benim görüşüm, ben de böyle düşünüyorum, diyecektir; örgütte demokrasi olduğuna göre, örgüt böyle düşünüyorsa ben de böyle düşünüyorum, diyecektir. Yani örgüt demokrasisi bu anlamda amacından uzaklaşacak ve yozlaşacaktır. Kadroların kendi gerçekliğini doğru değerlendirmesini ve devrimci bir dönüşüm sürecine girmesini dizginleyici ya da engelleyici bir faktöre dönüşecektir. Bunlar yaşanan şeylerdir.

Bu tartışmayı gereğince yapamadık bugüne kadar, bu tartışma artık mutlaka yapılmalıdır. Buna, yerli bir deneyim olduğu ve özel bir ilgiye de konu olduğu için, isterseniz "kişilik çözümlemesi" deyin. Ama PKK'nın yaptığı tarzda olmamak kaydıyla... Kadroların sosyal, siyasal, ideolojik, kültürel gerçekliği üzerinden marksist partilerde her zaman tartışmalar yürütülmüştür. Kadroların zayıflıkları hep bu tür temel faktörlerden giderek irdelenmiş ve değerlendirilmiştir. PKK buna "kişilik çözümlenmesi" diyor. Eğer PKK deneyiminden yararlanılacaksa, bunun açıklayıcı yanları olduğu kadar, son derece sağlıksız, bizim ideolojimize ve değerlerimize yabancı yanları olduğunu da unutmamak gerekir. Elbette olumlu, devrimci, ilerletici yanlarından öğrenebiliriz. Bize yabancı yönlerini eleştirmek kaydıyla bu deneyimden de öğrenebiliriz...

Tartışmalarımızda örgütsel iç yaşamın sorunları çok fazla yer almadı. Ama bütün bu tartıştığımız sorunlar, örgütsel iç yaşamın sorunlarıyla sıkı sıkıya kesişmekteydi ve kesiştiği ölçüde de ele alınmış oldu gerçekte. Burada örneğin eleştiri-özeleştiri kurumu ve uygulaması üzerinde önemle durulmalıdır. Genel olarak denetim ve organ içi denetim, örgütün iç işleyişi içerisindeki denetim sorunları üzerinde durulmalıdır. Komünist örgüt

yaşamının temel değerlerinin oluşturulması ve yerleştirilmesi alanında gösterilecek çaba üzerinde durulabilir vb.

"Oluşturulması" terimini özellikle seçiyorum; kendi pratiğimiz içerisinde bizzat ve yeniden yeniden yaratılmadığı sürece, soyut planda bir değerler propagandasının bir sonuç verebileceğini zannetmiyorum. Senin pratiğin bu değerleri bizzat üretebilmelidir ki, böylece anlaşılması ve yerleşmesi de kolaylaşabilsin. Yoksa geçmiş mücadelelerin yarattığı değerlerin propagandasıyla ya da sürekli tekrarıyla bunların kadrolar tarafından anlaşılacağını sanmak büyük bir saflıktır. Dün bir yoldaşın burada Lenin'den proletarya partisinde disiplinin yerleştirilmesi üzerine okuduğu ifadelerinin çok açıklayıcı olduğunu düşünüyorum. Yoldaş devamını okumadı; Lenin orada, "bu çerçevede kavranmadığı sürece proletarya partisinde disiplini yerleştirmek doğrultusundaki her türlü çaba bir aldatmacadan ve soytarılıktan başka birşey değildir", diyor. Açık bir sınıf bilinci, kitlelerle güçlü ve sıkı bir bağ ve kitleleri kendi politik çizgisinin doğruluğu temelinde eğitmeyi olanaklı kılacak bir pratiği başaramadığı sürece, bir partide disiplini yerleştirmek mümkün değildir. Bunun dışında disiplinin yerleştirilebileceği inancıyla hareket ederek çalışmak bir aldatmacadan ve bir soytarılıktan başka birşey değildir. Lenin, bütün bir üç Rus devrimi deneyimi üzerinden bizzat Bolşevik Partisi'nin o hayranlık uyandıran disiplin anlayışı üzerinden konuşurken bunları söylüyor. Ama ardından da ekliyor tabi, kuşkusuz ki bu bir süreç işidir, diyor. Önemli olan bu bilinçte ve bu yönelimli bir mücadelenin içinde olabilmektir. Disiplin çok uzun mücadelelerin içerisinden geçerek yerleşecektir. Biz Bolşevik Partisi'nin o çok övdüğümüz disiplinin, ancak çok uzun mücadeleler içerisinde oluştuğunu gayet iyi biliyoruz. Bugün ulaştığı en ileri düzey üzerinden soyutlanan ve olumlu bir örnek olarak sunulan Bolşevik disiplini, gerçekte uzun mücadelelerin her safhasında büyük emekler pahasına biriktirilmiş olanın ulaştığı en ileri düzeydir. Biz Bolşevik Partisi'nin hangi çalkantılardan geçerek bu değerleri oluşturduğunu, biriktirdiğini ve bir kimlik haline getirdiğini biliyoruz.

Gündemimizde, örgüt iç yaşamının sorunlarına ilişkin bir öteki alt madde, örgütün militan kimliğini geliştirmesi sorunudur. Az önceki kadro tartışmasında bu konudaki düşüncelerimi söyledim. Ben bu sorunun, darlıktan kurtarılmış bir siyasal pratiğe ulaşılmadan çözülebileceğine inanmıyorum. Dar pratik militan bir kimlik yaratamaz. Her insanın bu alanda kendine göre güçlü ve zayıf yanları vardır. Ya da bazı kadrolar çok göz doldurur bu konuda, bazı kadrolar zayıf görünür. Dar pratiğin sınırları içinde zayıf kadro ya da belli özellikleriyle militan bir mücadeleye yatkın kadro -bunlar ön işaretlerdir yalnızca. Bunlar gerçek anlamını siyasal pratikte bulacaktır, orada sınanacaktır. Bizim sınıfın devrimci dönüşümünde üstüne düşen görevi yerine getirebilen, kitleleri devrimci siyasal mücadeye yöneltmede etkin bir rol oynayabilen militan kadrolara ihtiyacımız var. Kitle pratiğinden uzak bir örgütün militan bir kadrosu bize gelse çok yabancı bir ortamda bulur kendini. Onun bizim siyasal pratiğimiz içinde bir anda bir işe yaramadığını görürsünüz. Ben bunu bize bir süre önce böyle bir siyasal-örgütsel kültürden gelmiş bir yoldaş şahsında gördüm ve sorumlusundan da ayrıca dinledim. O kadar değişik bir alana giriyor ki, tümüyle yeni bir politik faaliyet alanı. Bildiriler dağıtılacak, işçi evlerine gazeteler dağıtılacak, direnişe gidilecek, işçilere propaganda yapılacak. Onun o güne kadar anladığı şeyler bunlar değil. Ama silah mekanizmasını söküp takmak ve yeri geldiğinde kullanmak üzerinden baksan, pekala bir militandır. Bu yoldaş geçen gün bunu bana içtenlikle de anlattı. Hayatımda ilk defa Pendik işçileri şahsında işçilerle yüzyüze geldim, onlarla nasıl konuşulacağım, nasıl propaganda yapılacağını gördüm; bu açıdan benim için çok zengin bir deneyim oldu, diyor. Yani sınırlı Pendik deneyimi onun için çok anlamlı olabiliyor. EKİM'in genel ideolojik çizgisini büyük bir heyecen duyarak öğrenmiş, ama hiç böyle bir pratiği yaşamamış ki.. Oysa varıp baksanız, geldiği hareket içinde çok da militandır bu yoldaş. Sınıf militanlığına, sınıfa yönelik bir çalışma içindeki militan kimliğe gelince, bugün bu onun kazanması gereken bir şeydir. Ama bir gözüpeklik, bir kendini adama bilinci ya da duygusu, benzer başka olumlu özellikler varsa, bunlar iyi bir ön potansiyeldir bizim için. Ön imkanlar dediğim budur işte. Biz maceracı eylem çizgisini bir sistem olarak benimseyen bütün küçük-burjuva devrimcilerinin çok yiğit, bu açıdan çok saygıya değer insanlar olduklarını biliyoruz. Kendi ülkemizden de, başka ülkelerden de, tarihsel deneyimlerden de biliyoruz. Ama bu başka bir şeydir. Lenin, vesile doğduğunda; Narodnikler yiğit insanlardı, onların kahramanlığı önünde biz her zaman saygıyla eğileceğiz, diyor. Ama

bir başka devrimciliktir bu. Tam da bu nedenle, bizi geleneksel devrimcilikten ayıran bir devrimcilik anlayışına vurgu için, sınıf devrimciliği kavramını kullanmayı tercih etmeliyiz. Yazılarımızda, sözlerimizde, propagandamızda... Bugüne kadar küçük-burjuva devrimciliğini döne döne eleştirdik. Bunun alternatifi sınıf devrimciliği olarak somutça konmalıdır, boşluk olmamalıdır. Bence bu noktada komünist tanımlaması kendi başına fazla bir şey anlatmıyor. Çünkü pek az istisnayla küçük burjuva-devrimciliği zaten kendine hep komünist diyegelmiştir. Bu kavramın kuşkusuz teorik içeriği çok açık, bunu kastetmiyorum. Ama bugün, sınıfı devrimcileştirmek ve onu devrimci siyasal mücadeleye yöneltmek misyonunu ya da bunu başaracak kimliği tanımlamada çok dolaysız açıklıklar içerdiği ölçüde, biz sınıf devrimciliği kavramını kullanmayı tercih etmeliyiz. Bir dönem için özel bir vurguyla kullanmalıyız. Yarın sınıf devrimciliği denilen şeyin komünist kişilikten ya da sıfattan başka bir şey olmadığı görülecektir. Kavram pratikte gerçek sınıfsal içeriğini bulmuş olarak çok açık hale gelecektir. O zaman kendimize yalnızca komünistler diyeceğiz, öyle anılacağız. Toplum bunu sınıfın önünü tutan devrimciler olarak algılayacaktır. Komünistler, yani işçi sınıfı devrimcileri, onun çıkarlarını savunanlar ve mücadelesini sürükleyenler... İşçi sınıfı, en azından sınıfın politikleşmiş kesimleri, komünistlerle içiçe anılacaktır böyle bir durumda. Polis işçileri gördüğü zaman, her işçinin şahsında potansiyel bir komünisti görmüş olacaktır. Nasıl ki 20 yıldır her öğrencinin şahsında potansiyel bir komünisti görebiliyorsa. Hiç değilse '80 yılına kadar bu böyle idiyse...

Bu tartışmadan çıkarılabilecek daha genel bazı sonuçlar var. Ama ben onlara şimdi girmek istemiyorum. Çünkü biz bu tartışmayı tamamlamış değiliz. Siyasal faaliyetin sorunları başlıklı bir maddemiz var; ardından politik sorunlar, onların özgülleştirilmesi ve onların sınıf çalışmasındaki anlamı ve işlevi üzerine tartışmalar var. Ben söyleyeceklerimi o tartışmaların tümünün genellemesi içerisinde söylemeyi tercih ederim. Zira öteki tartışmalarla birleşmediği ölçüde, içerik eksik kalacaktır. Bu nedenle de söyleyeceklerimi bu sınırlar içerisinde bırakmak istiyorum.

Ahmet: Yoldaşın konuşmasının şu noktada çok önemli olduğunu düşünüyorum. Siyasal sınıf pratiğinde atacağımız ilk anlamlı adımlar, bizim mevcut politik perspektiflerimizin yol gösterici niteliğini hem kavramanın, hem de geliştirmenin zeminini döşeyecektir. Gerçekten de kadrolarımız mevcut perspektiflerimizi kavramak ve bilince çıkarmak konusunda eksiklikler taşıyorlar. Öte yandan, haklar ile sorumluluklar ve görevlere yaklaşım alandaki zaafiyet, önderliğin hazır birtakım taktikler, politikalar koymasını bekleme eğilimi, kendisinin bu alandaki görevlerinin görülememesiyle birleşiyor. Bu ise geçmişte tasfiyeciler şahsında yaşandığı gibi, perspektiflerimizin "söz kalıpları" olarak görülmesi noktasına kadar varabiliyor. İçimizde böyle bir eğilim yoktur ama, bu durum gitgide perspektiflerimize yabancılaşma gibi bir sonuç doğurabilir.

Perspektiflerimizin bizim dışımızda nasıl değerlendirildiğine ilişkin pratik gözlemlerim oldu. EKİM'e belli bir önyargıyla yaklaşmayan, mücadele konusunda belli bir samimiyeti, isteği ve yönelişi olan öncü işçi ve emekçilerin, örneğin *20 Temmuz Dersleri*'ni okudukları zaman, oradaki tahlillerin, bir takım açılımların gücünü çok rahat bir şekilde kavrayabildiklerini gördüm. Bundan kendime dönük olarak çıkardığım dersler oldu. Perspektiflerimizin yolgösterici niteliğini yeterince kavrayamamak gibi bir zaafımız var. Buradan hareketle onu pratikte hayata geçirmek, taktik alanda somutlamak üzere kafa yormak açısından eksiklerimiz var. Bu açıdan bunları bilince çıkarmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Nadir: Ben yoldaşın söylediklerini tekrarlamamaya çalışacağım. Söyleceklerimin bu temel üzerinde anlaşılması gerekiyor. Mevcut koşullarımız içerisinde bugün hazır kadro bulabilmemiz gerçekten mümkün değildir. EKİM'in çevresinde kadro ya da kadro potansiyeli olarak biriken insanların bir çok temel noktada zaaf taşıdıkları da tartışmasızdır. Ama bu insanların böylesi bir dönemde devrimci mücadele isteği taşımaları, kendilerini devrime adamada belli bir eğilim göstermeleri önemlidir. Bunlar kendi kişisel yetenekleriyle de birlikte ele alındığı zaman, işte üzerinde işlem yapacağımız temel zemin budur. Bu zemin üzerinde onların üstünlüklerini almak ve onların kusurlarını gidermenin zemini haline dönüştürmek bizim sorumluluğumuzdur. Bu tek başına başına bir teorik eğitim sorunu değil, asıl olarak bir pratik-politik eğitim sorunudur. Kadrolarımız öncü ve örnek olmayı başarabildikleri oranda, kazandıkları insanları da ileriye çekmeyi ve kadrolaştırmayı başarabileceklerdir.

İkincisi; bu tip insanları dönüştürebilmek ve

çalışmanın ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma getirebilmek, emek vermekle mümkündür. Gerekli emeği vermedikçe ve gerekli sabrı göstermedikçe, bu insanları dönüştürebilmemiz mümkün değildir. Bir süreci gözetmek zorundayız. Kolayından yargılara varmamak burada çok önemlidir. İnsanları kolayından tartışmalı hale getirmemek, bundan özenle kaçınmayı bilebilmek, insanların kusurları hakkında gerçekçi olmak, ama sorumluluklarımız konusunda da açık olmak ve buna uygun pratik sergilemek, bütün bunlar çok önemlidir. Bizim sürecimizde bu yönde de ciddi aksamalar yaşanmıştır. Kadro adaylarının genel gelişim süreçlerini zora sokan bugünkü zaaf alanlarımıza ciddi bir düzeyde yüklenmek ve onların yeniden geriye düşüşüne sebep olabilecek yanlışlıkları yapmamak gerekiyor. Örgüt yaşamı açısından bunun son derece önem taşıdığını düşünüyorum.

Bir diğer nokta, önümüzdeki '95 hedeflerine bağlı olarak da söylüyorum, politik çalışma içerisinde yeralan yoldaşların sosyal ilişkilerine ve sınıfla bağlarına çok özel bir dikkat göstermek zorundayız. Dönüşüm nasıl ki sınıfa müdahale ve sınıfı devrimcileştirme süreci içerisinde sağlanabilecekse, kadrolarımızın yetersizlikleri de ancak bu temel üzerinde giderilebilecektir. Biz hala da büyük ölçüde sınıf dışı bir örgütüz. Güçlerimizin önemli bir kesimi sınıf dışı çeşitli katmanlardan geliyor. Bu çok büyük bir dezavantajdır. Bu bizim kadrolarımızı proleterleştirmek diye bir sorumluluğumuz olduğu anlamına geliyor. Kadroları proleterleştirmek ise yanlızca bir bilinç işi değildir, bir sosyal-siyasal yaşam sorunudur aynı zamanda. O halde bütün kadrolarımız (ki bundan en çok teknik bir takım görevliler muaf tutulabilir) sınıfla bağ kurmak, sınıfı devrimcileştirmek ve sınıfı devrimci mücadele içerisine çekmek pratiği içerisine girmek zorundadırlar. Önümüzdeki süreçte bir kadroyu değerlendirirken ya da üyelik-aday üyelik sorununu ele alırken, bu temel bir kıstas olarak kullanılmalıdır. En azından hareketin sınıf kimliğinin güçlendiği ve artık burada kesin bir mevziye dönüştüğü ana kadar bunun bir kriter olarak gözetilmesi gerekir.

Bu konuda bizde ciddi zaaflar var. Biz bir senedir (belki de daha uzun bir süredir) fabrikalara, işçilere gitmek ve sosyal yaşamı da burada kurmak diye şiarlar atıyor, organlarda tartışmalar yapıyor, MYO'da yazılar yazıyoruz. Ama hala bu meselede çok ciddi zorlanmalar yaşayabiliyoruz. Yoldaşlarımız fabrikalarla ve işçilerle bağ kurmak konusunda pratikte gerekli adımları atamayabiliyorlar. Bence bu aynı zamanda örgütte bir denetim, disiplin ve çalışma tarzı sorunudur. Bizim bunu da oturtabilmemiz gerekiyor. Öteden beri tartıştığımız ve siyasal çalışma ya da örgütsel çalışma dar örgüt pratiği olarak anlaşılıyor, dediğimiz sorunu aşmamız da çok büyük ölçüde buna bağlıdır. Bunu yaratamadığımız sürece bugünkü kısır döngüyü kırabilmemiz mümkün değildir. Memur zihniyetini kırabilmemiz de buna bağlıdır. Bunu mutlaka gözetmek zorundayız.

Bir diğeri, kadro potansiyellerine yaklaşımda özel bir ihtimam göstermek durumundayız. İnsanların manevi dünyasını, ideolojik siyasal kapasitesini, eğilimlerini, düzenle mevcut ilişkilerini iyi gözlemlemek ve bunlara zamanlama olarak da isabetli müdahaleler yapmak zorundayız.

Devrimci kadro mevcut düzenle her türlü bağını koparabilmiş insan demekse, komünistleşmek ancak mevcut düzenle hiçbir köprü bırakmamak gerçekliği üzerinde sağlanabilecekse, insanların sosyal yaşamlarında da bunu gerçekleştirmemiz gerekiyor. Kadro potansiyeli ve çevre ilişkilerinin günlük yaşamlarına girebilmek, orada onları izleyebilmek, yetersizliklerini açığa çıkarmak, bu yetersizlikleri aşmalarına doğru bir tarzda önderlik edebilmek, eğitebilmek son derece önemlidir.

Eğitim sorunu tam da bu temeller üzerinde en doğru bir tarzda gerçekleştirilebilir. Bu temel noktalar gözetilmeden eğitim sorununda atılacak adımlar da gerekli sonuçları vermeyecektir.

Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi

EKSEN Yayıncılık

Komünist direniş geleneğimizde yeni bir sayfa

"Söz onurdur, onurumuzu çiğnetmeyeceğiz!"

1 Mayıs yaklaşıyordu. Her yıl olduğu gibi bu yıl da yoğun bir politik faaliyet yürütüyorduk. Ama bu yıl bizim açımızdan 1 Mayıs daha farklı bir anlam taşıyordu. Birincisi; düzenin derinleşen krizinin faturasının işçi sınıfı ve emekçi kitlelere ödettirilmeye, buna karşı gelişen toplumsal muhalefetin ise yoğun bir baskı ve terör ile sindirilmeye çalışıldığı bir dönemde kutlanacaktı 1 Mayıs.

İkincisi; sınıf çelişkilerinin derinleştiği, toplumsal patlama öğelerinin hızla biriktiği böyle bir dönemde işçi sınıfı öncü devrimci partisinden yoksundu. Sınıf devrimcisi komünistler bunun anlamını, taşıdıkları siyasal sorumluluğu ve günün görevlerini şöyle ifade etmişlerdi: *"Fakat devrimci bir sınıf önderliğini bir an önce yaratmak ihtiyacına yapılan vurgu, hiç de yalnızca, bugünün bu zorlamasının aşılmasında öncü bir devrimci müdahalenin taşıdığı özel önemden dolayı değildir. Sermayenin sınır tanımaz keyfiliklerinin işçi sınıfı saflarında sürekli çoğaltığı hoşnutsuzluk ve öfke, yarın kendini beklemedik patlamalarla da ortaya koyabilir. İdeolojik ve örgütsel açıdan iyi hazırlanmış, mücadele içinde kendini bulmuş ve sınıfla ciddi bağlar kurmuş bir devrimci öncü örgütlenmenin yokluğu durumunda, sınıf hareketi rejimle bu tür bir politik çatışmayı güçsüz, dağınık ve hedefsiz olarak yaşayacak, kolay yenilgilerle yüzyüze kalacak, böylece yılların mücadele birikimi de boşa gitmiş olacaktır. Bundan çıkacak sonuç, taşıdığı genel ilkesel önemden öteye, komünistlerin sınıfın öncü partisini vakit geçirmeksizin inşa etme sorununu sınıf hareketinin bugünkü durumu ve yakın geleceği açısından ele almak zorunda olduklarıdır."* (*EKİM 3. Genel Konferansı Bildirisi*)

1 Mayıs'ı önceleyen 3. Genel Konferansımızın, komünistlerin güncel ve tarihsel görev ve sorumluluklarına yaptığı bu vurgunun bizim için ne anlama geldiği açık ve netti. "Atılımlar ve Parti Yılı" ilan ettiğimiz '95 yılını büyük bir hırs, yoğun bir enerji ve çaba, devrimci bir irade ve kararlılıkla kazanmak!..

Bu bilinç ve ruh ile 1 Mayıs çalışmalarımızı başlattık. Pankartlarımızı yazıp diğer araç ve hazırlıklarımızı yapıyor, yoldaşlarla görüşüp taktik ve planlarımızı en ince ayrıntısına kadar tartışıyor, organizasyonumuzu tekrar tekrar gözden geçirerek eksikliklerimizi tamamlıyoruz. Büyük bir coşku ve heyecanı yaşıyoruz. Beş yıldır 1 Mayıs'a katılamıyorum, ama hiçbir gücün bu 1 Mayıs'a katılmamı engelleyemeyeceğini düşünüyorum. Koşuşturma içinde geçen bir günün akşamı eve gidiyorum. Günün yorgunluğuyla müthiş bir uyku ihtiyacını hissediyor ve yatıyorum. Bir saat sonra birlikte kaldığım yoldaş da aynı yorgunlukla eve geliyor. Bir iki bilgi alışverişi ve yatıyoruz.

Gece saat oniki sıralarında, kapı ve pencere kırılırcasına çalınıyor. Hemen polis olduğunu düşünüyorum. Daha giyinmemişken, dış kapıyı kırıyorlar.. Odanın kapısını açtığımda üzerime doğrulmuş namlular ve haydut yüzleri görüyorum. Eve nasıl ulaştıklarını düşünüyorum. Acaba genel bir operasyon mu, yoksa sadece bizim ev mi açığa çıktı? Birincisini düşünmek bile ürkütüyor. Çünkü bir kaç gün sonra 1 Mayıs var. Evde arama yapılıyor. Yoldaşla ikimiz oldukça sakin ve rahatız.

Bir an bir kaç ay öncesine gidiyorum. Başımızdan bir olay geçiyor ve her an alınabileceğimizi düşünüyoruz aynı yoldaşla. Belediye otobüsünde içten bir duyguyla el sıkışarak, "eğer alınırsak, beraber ya da yalnız, onları (işkencecileri) kendi inlerinde yeneceğiz. Yoldaşlarımızı ve örgütümüzü her koşulda koruyacağız, savunacağız." Ve bunu "söz onurdur, onurumuzu çiğnetmeyeceğiz"! sözleri tamamlıyor. Bu sahne gözümde canlanıyor. Bir an evin içinde yoldaşımla göz göze geliyoruz. İkimiz de gülümseyerek göz kırpıyoruz. Bir kaç ay önce verdiğimiz sözü birbirimize hatırlatırcasına...

Ev araması bitiyor. Bir takım örgütsel materyalleri ele geçirmiş olmanın sevinciyle ev arama tutanağı tutmayı dahi unutuyorlar. Önce yoldaşı, ardından beni dışarı çıkarıyorlar. Binanın kapısından çıkar çıkmaz var gücümle, "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!" sloganını atmaya başlıyorum. Yoldaş da aynı sloganı atıyor. Aramızdaki mesafeye rağmen seslerimiz gecenin sessizliğinde birleşerek yankısını veriyor. Ne yapsalar da bizi susturamıyorlar. Bütün

sokak pencerelere çıkmış bizi izliyor. Arka sokağa parkedilmiş ekip arabalarına bizi sessiz sedasız götüreceklerini düşünmüş olmalılar. Beklemedikleri bir durumla karşılaşmış olmanın kudurganlığıyla saldırıyorlar. İyi bir meydan dayağının ardından montumu kafama sararak arabaya sürüklüyorlar. İlk raundu biz kazanıyoruz. Hem ilk andan itibaren direniş bayrağını açıyor, hem de işkencecileri teşhir ediyoruz. Arabada yoldaşı da yanıma oturtuyorlar. Onlar "slogan atmak neymiş göreceksiniz. Göreceğiz bakalım onurunuz işkenceyi yenecek mi?" diye tehdit ederlerken, biz yoldaşla birbirimizin elini sıkıyoruz. Her sıkışımız "söz onurdur, onurumuzu çiğnetmeyeceğiz!" sözünü hatırlatıyor.

Uzun bir yolculuktan sonra Aksaray Vatan caddesindeki işkencehaneye getiriliyoruz. Tekme, tokat, küfür eşliğinde içeri alınıyoruz. Gözlerimiz bağlanarak geniş olduğu anlaşılan bir salonda bekletiliyoruz. "Slogan atanlar bunlar mıydı" diyerek arada bir tekmeliyorlar. Biraz sonra kimlik tespiti için beni alıyorlar. Bu arada yoldaşın kimliğinin açığa çıktığını işkencecilerin gerçek ismini telaffuz etmelerinden anlıyorum. Sahte olduğundan kuşkulanmamaları için kimliğime ilişkin soruları cevaplıyorum. Kaba dayak faslından sonra aynı yere getiriyorlar. Salonun kalabalıklaştığını farkediyorum. Bir yoldaşı ayakkabılarından tanıyorum ve operasyonun bizimle sınırlı olmadığını anlıyorum. Salonda beklediğimiz sürece kulakları sağır edecek denli yüksek sesle radyo çalıyor. Neredeyse kişi başına bir işkenceci, sistemli olarak tekme, tokat, yumrukla girişiyorlar. Uykusuz bırakarak ve müzik gürültüsüyle beyni yorarak sağlıklı düşünmemizi engellemeye çalışıyorlar. Tüm bunlara karşın yoldaşlarım düşman karşısında dimdik ve başeğmez bir konumdalar. Tüm yoldaşların gelir gelmez açlık grevine başlamaları daha ilk adımda düşmana karşı alınmış bir tavır...

Sorgu süreci başlıyor. Kimliğimin sahte olduğunu düşünüyorlar ama emin değiller. Birlikte kaldığımız yoldaşla nasıl tanıştığımızı, örgütsel konumumu vb. soruyorlar. Biz zaten slogan atarak devrimci kimliğimizi ortaya koyduk. Evden çıkan dökümanlardan sonra örgütsel kimliğimi gizlemenin de bir anlamı yok diye düşünüyorum. EKİM'ci ve komünist olduğumu, bir komünist olarak hiçbir biçimde ifade vermeyeceğimi, sorulan hiçbir soruyu yanıtlamayacağımı söylüyorum. Papaz beni sabırla izliyor. EKİM'ciyim, komünistim dememden rahatsız olmuş görünmüyorlar...

Bir kaç gün sonra kimliğimin sahte olduğu kesinleşiyor. Sert bir kaba dayaktan sonra aynı sorular tekrarlanıyor. Tekrar bir komünist olarak ifade vermeyeceğimi söylüyorum. Bunun üzerine, "götürün bu ... çocuğunu, herşeyi anlatana kadar askıdan indirmeyin". Önce Filistin askısına alıyorlar. Bayılma durumuna gelince indiriyorlar. Bir sandalyeye oturtarak daha yumuşak bir dille, ama ölüm tehditlerini de ihmal etmeden aynı soruları soruyorlar. Cevabım değişmeyince, bu kez düz askıya alarak elektrik veriyorlar. Ardından papazın yanına getiriliyorum. Papaz bilinen yöntemiyle nutuk ve tehditlerin içiçe olduğu uzun bir konuşma yapıyor. Sonuç alamayınca sinirlenerek saldırıyor ve yeniden Filistin askısına alınıyorum. Sonuç değişmeyince, kaba dayağın ardından hücreye atıyorlar. Ertesi gün tekrar alınıyorum. Önce papaz nasihatı, sonra kaba dayak, ardından ters askı, düz askı, elektrik... Ve tekrar hücreye bırakılıyorum. (...)

Bu arada hücrelerdeki yoldaşlarla irtibat kuruyoruz. Genel durum çok iyi... Kimi kısmi tutarsızlıklar olsa da direniş hattı egemen... İşkenceciler daha ileriye ulaşamamış olmanın çaresizliğini yaşıyorlar. "Birinin kimliğinin sahte olduğu ortaya çıkmış, kimliği kabul etmiyor. Diğeri başka, diğeri başka, bir diğeri başka... Ben bu yasaların a ...yim. Bunları aldığın yerde geberteceksin." vb... (...)

Mahkemeye çıkarılmadan iki gün önce hazırladıkları tutanakları imzalamamı istiyorlar. Bir kez daha ifade vermeyeceğimi ve hiçbir tutanağı imzalamayacağımı söylüyorum. Bunun üzerine şiddetli bir meydan dayağına maruz kalıyorum. İşkenceci şef kuduruyor; "Hem devrimci, komünist olduğunuzu söylüyorsunuz, hem de evinizdeki malzemeyi kabul etmiyorsunuz". Tekrar işkencehaneye çıkarılıyorum. Önce falakaya, sonra ters askıya alınıyorum. Bu seansın ardından DGM'ye çıkana kadar onları bir daha görmüyorum.

Düşman öyle bir yenilgi aldı ki, DGM'ye sunacak ifade ya da belge bulamıyoların. Aynı çaresizliği DGM de yaşıyor. Ancak kimlik tesbiti yapabiliyor ve işkenceciler hakkındaki suç duyurumuzu yazabiliyor.

Komünistler için direnmek işkencedeki tutum ile sınırlı bir olay değildir. Bir komünist yaşamın bütünlüğü içinde her alanda direnmek, en olumsuz koşulları altetme güç ve iradesini ortaya koymak zorundadır. Görev ve sorumluluklarımıza bu çerçevede yaklaşacak, bu bilinç ve kararlılıkla partiye, parti ile sosyalizme yürüyeceğiz!

S. T.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Eminönü işçileri kayıp aileleriyle buluştu

Eminönü Belediye işçileri direnişlerinin üçüncü haftasında kayıp aileleriyle buluştular. İstanbul İşçi Sendikaları Şubeleri Platformu ile Kamu Çalışanları Platformu'nun düzenlediği yürüyüşe kayıp aileleri ve demokratik kitle örgütleri de katıldı. Yürüyüş Sirkeci Tren Garı'ndan başladı ve yol trafiğe kapatılarak İstanbul Valiliği'ne kadar sürdürüldü.

Direnişçi Eminönü Belediye işçilerinden ve ailelerinden oluşan 250 kişi de (bir o kadar işçi ve ailesini de direniş yerinde bıraktılar) bu eyleme katılarak kayıplara karşı seslerini yükselttiler. İşçi, memur, kayıp ailesi ve direnişçi Eminönü işçisi, devletin devrimcilere karşı yürüttüğü yoketme operasyonuna sesiz kalmayacaklarını haykırdılar: "Susmak onaylamaktır, sustukça sıra sana gelecek!, "Katil devlet!", "Devlet analara hesap versin!" vb. sloganları atan yürüyüşçüler daha sonra Eminönü Belediyesi önünde bekleyen diğer direnişçi işçilerle buluştular. Burada sermayenin çeşitli saldırılarını teşhir eden bir basın bildirisi okundu. Bildiride; Gözaltındaki kayıpların belgeleriyle ve dosyalarıyla birlikte, kayıp ailelerine ve kamuoyuna açıklanması, Gazi'de ve 1 Mayıs'ta öldürülenlerin katillerin açığa çıkarılması, işçi kıyımlarının ve sürgünlerin durdurulması istemleri yeralıyordu.

Emekçi semtlerinden de destek alan direnişçi işçiler, çeşitli eylem biçimleri geliştirerek mücadelelerini sürdürüyorlar. İşçilerin direnişin beşinci haftasında Belediye yönetimiyle masaya oturma beklentileri gerçekleşmedi. Bunun üzerine Edirnekapı'daki garajlarda çalışan sınıf kardeşlerinden destek talep ettiler. 13 Haziran günü 9.30'a kadar kesintisiz iş bırakma desteği aldılar. Sivil polisler direnişi kırmak için işçilerin arasına girerek onları tehdit etmeye başladılar. On kadar araç polis zoruyla işe çıkartıldı. Polisle çıkan çatışmada Genel-İş 1 nolu şube başkanı, bir sendika yöneticisi ve bir işçi temsilcisi gözaltına alındı.

Ekimci bir işçi

Sibel Yalçın'm mahallesi işgal edildi

Sermayenin cinayet çeteleri katlettikleri Sibel Yalçın'ın cenazesini vermemek için her yolu denediler. Fakat bunu başaramadılar. Hasan Ocak ve Rıdvan Karabudak'ın cenazelerinde de olduğu gibi karşılarında kenetlenmiş kitleyi ve devrimcileri buldular. Sibel Yalçın'ın evinin önünde toplanan kitle cenazeyi almak için direnişi başlatmıştı.

Pazartesi akşamına doğru direniş işgale dönüştü. Devrimci gruplar dövizlerini ve pankartlarını asıyorlar, slogan atıyorlardı. Yanımdaki yoldaşla inisiyatifin bizde olduğunu, örgütümüzü burada en iyi biçimde temsil etmemiz gerektiğini düşünüyorduk. Hemen bir pankart hazırlamalıydık. Ne var ki hazırlıksız gelmiştik. Aklımıza ilk gelen, Gazi direnişinin ardından Merkez Yayın Organı'mızda yayınlanan bir yazı oldu. "Gerekirse gömleğinizi yırtıp kanınızla yazarak bir pankart hazırlayabilmelisiniz".

Fakat biz bu kadar da olanaksız değildik. İşgal alanında bulunan evlere giderek çarşaf istedik. Kapısını çaldığımız ikinci evden çarşaf verildi. Şimdi sıra boyadaydı. Onu da kolayca bulduk. Sonuçta pankartımızı hazırlamıştık...

O gece barikatın arkasında sabahladık. Sabah "üst yolun denetlenmesi" kararı alındı. Bu amaçla seçilen komitede yeraldık. Eylemin bitmesine yakın DHKC, "polisle yaptığımız anlaşmaya göre cenazemizi alacağız, ancak pankartlarımızı indirmemiz isteniyor" açıklamasını yaptı. Diğer devrimci gruplarla birlikte buna karşı çıktık. Pankartlarımızı kendi elimizle indirmeyi reddettik...

M. Birtan

Barış Sorunu

V. İ. LENİN

Bu sorunun sosyalistler tarafından nasıl sunulması gerektiğini görelim. Barış sloganı, ya belli barış koşullarıyla ilişkili olarak ya da herhangi bir koşulla ilişkisi olmaksızın, belli bir tür barış için değil, ama genel olarak barış için savaşım olarak öne sürülebilir. İkinci durumda, açıkça görüldüğü gibi, slogan yalnızca sosyalist olmamakla kalmıyor, aynı zamanda içerik ve anlamdan da tüm olarak yoksun bulunuyor. İnsanların çoğu, kesinlikle, genel olarak barıştan yanadır; Kitchener, Joffre, Hindenburg ve Kanlı Nikola da bunlar, arasındadır, çünkü *herbiri* savaşın sona ermesini istiyor. Ama güçlük şurada ki, herbirinin öne sürdüğü barış koşulları, emperyalist (yani öteki halkları ezici ve yağmalayıcı) ve "kendi" ulusunun yararına olan koşullar. Birbirine karşıt olan iki sınıfı, iki siyasal çizgiyi, en farklı şeyleri "birleştirici" bir formül yardımıyla *uzlaştırma* amacını güden *değil*, ama yığınların, propaganda ve uyarma yoluyla, sosyalizmle kapitalizm (emperyalizm) arasındaki kapatılamaz farklılığı görebilmelerini sağlayacak sloganlar ortaya atılmalıdır.

Sözü sürdürelim: Başka başka ülkelerin sosyalistleri, belli barış *esasları* üzerinde birleştirilebilirler mi? Eğer bu olursa, sözkonusu esaslar, kuşkusuz, bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasını ve her türlü "toprak ilhakı"nm, yani kendi kaderlerini tayin hakkını ihlal edici girişimlerin reddini de içermelidir. Ne var ki, eğer kendi kaderini tayin hakkını yalnızca bazı *uluslar* için kabul ederseniz, o zaman belli bazı ulusların *ayrıcalıklarını* savunuyorsunuz, yani siz bir ulusalcı ve emperyalistsiniz, sosyalist değilsiniz, demektir. Yok eğer bu hak *bütün* uluslar için tanınıyorsa, o zaman örneğin yalnızca Belçika'yla yetinemezsiniz; hem Avrupa'daki (Britanya'da İrlandalılar, Nice'de İtalyanlar, Almanya'da Danimarkalılar, Rusya'da nüfusun %57'si, vb.) hem *Avrupa'nın dışındaki* ulusları, yani bütün sömürgeleri, *bütün ezilen* halkları dikkate almanız gerekir. (...)

Bu açıklamalardan çıkan sonuç şudur ki, eğer ulusların özgürlüğü isteği, *belli bazı* ülkelerin emperyalizmini ve ulusalcılığını perdelemek için kullanılan sahte bir istek olmayacaksa, o zaman bu istek *bütün* halkları, *bütün* sömürgeleri kapsamalıdır. Ne var ki, *bütün* ileri ülkelerde bir dizi devrimlerin eşliğinde olmadıkça, böyle bir istek anlamsızdır. Ayrıca, başarılı bir *sosyalist* devrim yapılmadıkça bu istek gerçekleştirilemez.

Bu sözler, gittikçe büyüyen halk yığınlarından gelen barış isteğine sosyalistler ilgisiz kalmalı anlamına mı yorulmalıdır? Asla! İşçilerin, sınıf bilinci taşıyan öncünün sloganlakrı başka bir şeydir, yığınların kendiliğinden oluşan istekleri tamamen ayrı bir şey. Barış özlemi, "özgürlü savaşı" gibi, "ata topraklarının savunulması" gibi burjuva yalanlarına ve kapitalist sınıfın, halk kalabalığının aklını çelmek için uydurduğu benzer yalanlara karşı duyulan *düş kırıklığının* başlamakta olduğunu ortaya koyan çok önemli *belirtilerden* biridir. Sosyalistler bu belirtiye çok dikkat etmelidirler. Yığınların barış arzusundan *yararlanmak* için her çaba gösterilmelidir. Peki, bu arzudan *nasıl* yararlanılacak? Barış *sloganını* kabullenmek ve yinelemek, "aciz (ve daha kötüsü çoğu zaman *ikiyüzlü*) laf cambazlarının kendini beğenmiş davranışları"nı teşvik edebilir; şimdiki hükümetlerin, bugünkü efendi sınıfların - bir devrimler dizisiyle derslerini "almaksızın" (ya da tasfiye edilmeksizin)- demokrasi ve işçi sınıfı açısından doyurucu bir barış *yapılabilecek* güçte oldukları boş hayaliyle halkı *aldatabilir*. Hiçbir şey, böyle bir aldatmadan daha tehlikeli değildir. Hiçbir şey işçileri bundan daha fazla aldatamaz; hiçbir şey, işçilere, kapitalizmle sosyalizm arasında *derin* çelişkiler *olmadığı* yollu yanlış inancı bundan daha fazla aşılayamaz; kapitalist köleliği hiçbir şey, bu aldatmadan daha iyi *süsleyip-püsleyemez*. Hayır! Biz barış arzusunu, halkın barıştan beklediği yararın bir dizi devrimlere başvurmaksızın elde edilemeyeceğini yığınlara anlatmak için kullanmalıyız.

Savaşların sona erdirilmesi, uluslar arasında barış, yağmaya ve zora son verilmesi -bütün bunlar bizim idealimiz; ama bu ideal doğrudan ve ivedi bir devrim çağrısının eşliği olmazsa, burjuva safsatacıların yığınları aldatmasına yarar. Böyle bir propaganda için ortam hazırdır; böyle bir propaganda için insanın gereksindiği tek şey, devrimci çalışmayı hem doğrudan doğruya (hatta ilgili makamlara bilgi aktarmaya varıncaya dek), hem dolaylı olarak önlemeye çalışan oportünistlerle, burjuvazinin dostlarıyla ilişiğini kesmektir.

(Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, Sol Yayınları, s.223-226)